

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลจุดจิก
อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

หน้าอนุมัติ

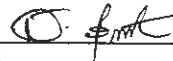
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ ของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์นิตยา บุญเทียน)

กรรมการสอบ

(อาจารย์สอาด สุตักษณ์)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บทคัดย่อ

อนงคํนุช เหาะสูงเนิน : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
หมู่บ้านนุ

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์นิตยา บุญเทียน, 176 หน้า

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านนุ หมู่ที่ 2 ตำบล
กุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อต้องการทราบถึง
กระบวนการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ คือ การเกิดกอง
ทุนหมู่บ้าน 1 ด้านบาทสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ มีการหมุนเวียนทางการเงิน มีระบบ
การบริหารกองทุนที่มีประสิทธิภาพ มีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง มีภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ
และการมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งปัจจัยทางด้านบวกด้านลบและแนวทางการ
แก้ไขปัญหา และได้ใช้ชีพีพิมพ์โมเดลเข้ามาช่วยในการศึกษาวิจัย เก็บข้อมูลตามแบบ บร.1-บร.12
โดยสุ่มตัวอย่างในหมู่บ้าน 60% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด มีการจัดเวทีชาวบ้าน จัดประชาคม
ระดับตำบล มีการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งตามลักษณะของข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ ผลการ
ศึกษาในครั้งนี้ประกอบไปด้วยผลการประเมินสองหน่วยระบบ คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการ
แนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย จากการศึกษาในครั้งนี้ทำ
ให้ได้ทราบผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในระยะเวลาหนึ่ง สำหรับผู้เกี่ยวข้องกับกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจต่อไป
และผู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ นำไปเป็นแนวทางเพื่อการศึกษาต่อไป

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....อนงคํนุช เหาะสูงเนิน.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อ. นิตยา บุญเทียน.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....อ. ฟนต์.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- อาจารย์นิศยา บุญเทียน อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- อาจารย์ ดร.มัลลิกา สังข์สนิท, และคณะอาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านวิชาการ
- นายอำเภอ พัฒนาชุมชนอำเภอสูงเนิน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุดจิก ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้านทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและคำปรึกษาด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่ และการสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน รวมทั้งอำนวยความสะดวกและขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้านทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้ศึกษาประสบความสำเร็จในชีวิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

อนงค์นุช เหาะสูงเนิน

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
3. กรอบแนวคิดทฤษฎี	2
4. วิธีการดำเนินการ	6
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	7
บทที่ 2 บทนำ	8
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	9
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	10
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	14
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	16
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	17
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	19
7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพฟ์โมเดล	20
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	26

	หน้า
9. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	28
1. วิธีการประเมินโครงการ	28
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ	29
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	50
1. ผลการประเมินบริบทระดับท้องถิ่น	50
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม	61
3. ผลการประเมินเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้	97
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ	97
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	101
1. สรุปและอภิปรายผล	101
2. ข้อเสนอแนะ	103
รายการอ้างอิง	105
ภาคผนวก ก แบบรายงานบร.1-บร.12	108
ภาคผนวก ข ระเบียบข้อบังคับกองทุน	159
ภาคผนวก ค ภาพแสดงกิจกรรมของกองทุนและกิจกรรมผู้กู้รายกรณีที่ 1-4	170
ประวัติผู้เขียน	176

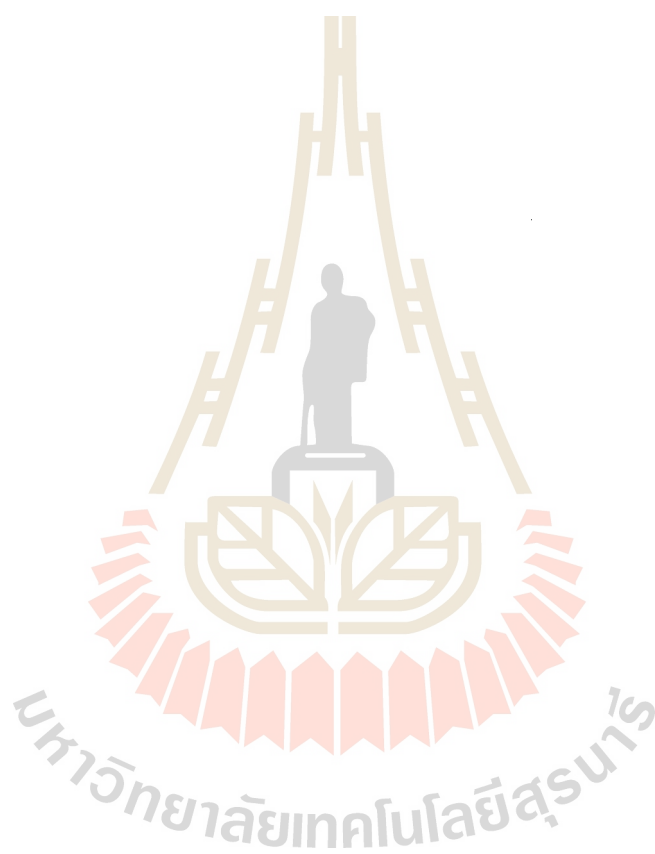
สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

2.1 โมเดลชีพพีในการประเมินและการปรับปรุงระบบ

25

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	องค์ประกอบการประเมิน	4
3.1	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินบริบท	30
3.2	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินปัจจัยนำเข้า	34
3.3	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินกระบวนการ	37
3.4	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินผลผลิต	43
3.5	ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของการประเมินกับตัวชี้วัด ตามรูปแบบการประเมิน	47
4.1	จำนวนประชากรและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร	52
4.2	การประกอบอาชีพในหมู่บ้าน	52
4.3	จำนวนครอบครัวที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	53
4.4	จำนวนครูที่จบวิชาเอก (ร.ร.บ้านกุดจิก)	53
4.5	จำนวนนักเรียนในโรงเรียนบ้านกุดจิก (รัฐหรืออนุบาล)	54
4.6	จำนวนครูที่จบในแต่ละวิชาเอก	54
4.7	จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นและจำนวนห้องเรียน	55
4.8	รายได้โดยประมาณในแต่ละครอบครัวต่อปี	57
4.9	โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้าน	58
4.10	รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	64
4.11	ผู้ทรงคุณวุฒิ	64
4.12	ที่ปรึกษา	65
4.13	รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ณ วันที่ 7 มกราคม 2545	40
4.14	ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ต.กุดจิก อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา	69
4.15	จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2	76
4.16	จำนวนสมาชิกผู้ได้รับเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน	76
4.17	รายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติให้กู้ ครั้งที่ 1	77
4.18	รายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติให้กู้ ครั้งที่ 2	80

	หน้า
4.19 ยอดเงินที่ให้กู้	81
4.20 ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	84
4.21 จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รายการที่ 1)	88
4.22 รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ (รายการที่ 1)	89
4.23 จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รายการที่ 2)	91
4.24 รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ (รายการที่ 2)	92
4.25 จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รายการที่ 3)	93
4.26 รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ (รายการที่ 3)	94
4.27 จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รายการที่ 4)	96
4.28 รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ (รายการที่ 4)	96
5.1 ยอดเงินที่มีการชำระคืนตามกำหนดจากการอนุมัติ ครั้งที่ 1	101
5.2 ยอดเงินที่มีการชำระคืนตามกำหนดจากการอนุมัติ ครั้งที่ 2	102

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ในสภาพปัจจุบันของประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ จากสถานะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวในช่วงปี 2540 และเริ่มฟื้นตัวในช่วงปี 2542 ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันภาวะวิกฤตในสังคมไทยมีสาเหตุมาจากการพัฒนาประเทศตามกระแสเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การขยายตัวของอุตสาหกรรมเข้าผู้การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NIC) แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ผ่านมามีการเน้นเรื่องความเจริญทางวัตถุ มีการพัฒนาอุตสาหกรรมแต่ไม่มีการพัฒนา ด้านเกษตรกรรม ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและต้องนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศทำให้เศรษฐกิจอ่อนแอ เกิดผลกระทบทั้งโลก รวมทั้งปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ คนเคยร่ำรวยก็ยากจนลง ปัญหาสังคม ปัญหาการว่างงาน ปัญหาโสเภณี โรคเอดส์ อาชญากรรม และความรุนแรงต่างๆ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเป็นหลัก รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ก็ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและเป็นแผนที่ได้อิทธิพลแนวปรัชญาในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปในทางสายกลาง อันจะทำให้ประเทศรอดพ้นวิกฤติ สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งด่วนที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศ โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นการให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับชุมชน

บ้านบุ หมู่ที่ 2 ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จและได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งกองทุนพร้อมกับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดจึงสมควรที่จะมีการประเมินและผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นบัณฑิตกองทุน หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขา การจัดการและการประเมิน โครงการในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน

หมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่หมู่บ้านนี้มีระยะหนึ่งแล้วจึงรับผิดชอบในการประเมินและเรียบเรียงเป็นสารนิพนธ์ฉบับนี้

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของขบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในประเด็นต่อไปนี้

- 2.1.1 บ้านนุมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก
- 2.1.2 บ้านนุมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- 2.1.3 บ้านนุมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 2.1.4 เศรษฐกิจของบ้านนุได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน
- 2.1.5 ประชาชนในบ้านนุมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 2.1 ว่ามีอะไรบ้าง

2.3 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดการเชื่อมโยงระหว่างกันในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล

2.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ตามทัศนะของประชาชนในบ้านนุและความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3. กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวคิดและรูปแบบการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ได้แก่แนวคิดตามรูปแบบการประเมินของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า ชิฟฟ์โมเดล (CIPP Model)

แนวคิดและรูปแบบสำหรับการประเมินชิฟฟ์ของสตฟเฟิลบีม สตฟเฟิลบีม กล่าวว่า “การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการรวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ” โดยมีแนวความคิดพื้นฐานและสตฟเฟิลบีมได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินว่า

รูปแบบการประเมินแบบชีพท์ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C)

เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่
ต้องการดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation :I)

เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ

3. การประเมินการกระบวนการ (Process Evaluation: P)

เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุง
ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณา
ในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้
การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions)

เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์
ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions)

เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้นที่ได้นำมาใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน
และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decisions)

เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณา ควบคุมการดำเนินการให้
เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions)

เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นเพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือปรับ
ขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป ซึ่งเมื่อนำชีพท์โมเดลมาประยุกต์ใช้จะได้ดังตารางที่

ตารางที่ 1.1 ตารางองค์ประกอบการประเมิน

หน่วยการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
ระดับหมู่บ้าน	<p>C1=ประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน</p> <p>C2=สภาพภูมิศาสตร์และสังคมของหมู่บ้าน</p> <p>C3=สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน</p> <p>C4=วัฒนธรรมประเพณี</p> <p>C5=โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>C6=ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มและภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>C7=โครงการพัฒนาที่ผ่านมา</p> <p>C8=ความเข้มแข็งของชุมชน</p>	<p>I1=นโยบายรัฐบาล ระเบียบแนวทางปฏิบัติจากส่วนกลาง (ปรัชญา , วัตถุประสงค์, หลักเกณฑ์การประเมิน ความพร้อม ระเบียบต่างๆ)</p> <p>I2=การประชาสัมพันธ์ (ระดับประเทศ/ระดับจังหวัด/ระดับอำเภอ)</p> <p>I3=คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ</p> <p>I4=คณะกรรมการกองทุน (การได้มา, คุณสมบัติ)</p> <p>I5=การเตรียมความพร้อม/สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการกองทุน</p> <p>I6=เงินกองทุน 1 ล้านบาท</p> <p>I7=เงินสะสมอื่นๆตามระเบียบฯหมวด 6 ข้อ23(2-18)</p> <p>I8=บัญชีคอกองทุนหมู่บ้าน</p>	<p>PC1=การจัดทำระเบียบกองทุน(ทุกระเบียบ)</p> <p>PC2=การจัดทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุน</p> <p>PC3=ระบบบัญชีกองทุน</p> <p>PC4=กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิก</p> <p>PC4.1=การรับสมัคร</p> <p>PC4.2=การหนดสภาพ</p> <p>PC4.3=ประเภทสมาชิก</p> <p>PC4.4=การทำทะเบียนสมาชิก</p> <p>PC5=กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน</p> <p>PC5.1=การคัดเลือกผู้กู้</p> <p>PC5.2=การจัดทำเอกสารประกอบการกู้</p> <p>PC5.3=การ โอนเงินให้ผู้กู้</p> <p>PC5.4=การรับชำระหนี้</p> <p>PC6=การส่งเสริมการใช้เงินกู้</p> <p>PC6.1=การแนะนำการทำธุรกิจ</p> <p>PC6.2=การช่วยเหลือตลาด</p> <p>PC7=การตรวจสอบการใช้เงินกู้</p> <p>PC8=การจัดทำรายงานของคณะกรรมการและการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน</p> <p>PC9=การจัดสรรผลประโยชน์</p> <p>PC10=การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยนักศึกษากองทุน</p>	<p>PD1=จำนวนสมาชิกกองทุน</p> <p>PD2=จำนวนผู้ได้เงินกู้</p> <p>PD3=ยอดเงินที่ให้กู้</p> <p>PD4=จำนวนผู้ชำระเงินกู้ตามกำหนด</p> <p>PD5=ยอดเงินชำระคืนตามกำหนด</p> <p>PD6=กองทุนสะสม (ความเคลื่อนไหว) ณ เดือนกรกฎาคม</p> <p>PD7=การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์</p> <p>PD8=ทัศนคติของชุมชนต่อกองทุน(กรรมการ, กิจกรรมฯ)ต่อบัณฑิตกองทุน</p> <p>PD9=การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้</p> <p>PD10=ความสามารถในการพึ่งตนเอง</p> <p>PD11=ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน</p>

ตารางที่ 1.1 ตารางองค์ประกอบการประเมิน(ต่อ)

หน่วยการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
ระดับรายบุคคล (ผู้รู้)	C9=อาชีพเดิม(หลักและรอง) C10=สมาชิกในครอบครัว C11=สภาพการอยู่อาศัย C12=รายได้ของครอบครัว C13=หนี้สินของครอบครัว	I9=จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ I10=จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ I11=สถานที่ใช้ประกอบการ I12=วัสดุอุปกรณ์ I13=ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ I14=จำนวนแรงงาน I15=วัตถุดิบ	PC11=การใช้จ่ายเงินกู้ PC12=การหาความรู้เพิ่มเติม PC13=การหาตลาด PC14=การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	PD12=ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้ PD12.1=ผลโดยตรง PD12.2=ผลโดยอ้อม

4. วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านนู มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านนูที่ผู้ศึกษาปฏิบัติงาน
- ขั้นที่ 3 ใช้แนวคิดรูปแบบการประเมินชีพโฟมเคลของสตฟเฟิลมีมในการวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยแหล่งข้อมูลในหมู่บ้านได้จาก

4.1 เอกสาร

- 4.1.1 กชช. 2 ค.
- 4.1.2 จปฐ.
- 4.1.3 แผนพัฒนาตำบล 5 ปี
- 4.1.4 ข้อมูลทางด้านสาธารณสุข

4.2 บุคคล

- 4.2.1 ปลัดเทศบาล / เจ้าหน้าที่
- 4.2.2 ครู / อาจารย์
- 4.2.3 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข / อสม.
- 4.2.4 กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- 4.2.5 ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน / ชาวบ้านนู
- 4.2.6 พระภิกษุสงฆ์

4.3 สถานที่

- 4.3.1 เทศบาลตำบลกุดจิก
- 4.3.2 โรงเรียนบ้านกุดจิก (รัฐศิริอนุกุล / โรงเรียนกุดจิกวิทยา
- 4.3.3 สถานีอนามัยตำบลกุดจิก
- 4.3.4 วัดป่าสันตีสีลาราม
- 4.3.5 ที่ว่าการอำเภอสูงเนิน/พัฒนาชุมชน

ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา

ขั้นที่ 6 สรุปและอภิปรายผลการศึกษากองทุนหมู่บ้านนูเพื่อเขียนสรุพนิพนธ์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาคั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

5.1 ทำให้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้าน ว่าสามารถดำเนินการให้เงินทุน 1 ล้านบาทยังคงอยู่

5.2 ทำให้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

5.3 ทำให้ทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และแนวทางวัดความสำเร็จใน โครงการพัฒนาต่างๆระดับหมู่บ้านทำให้ทราบถึงลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านบุต้งที่เป็น นโยบาย หลักการ ระเบียบต่างๆรวมทั้งแนวคิดทฤษฎีการประเมิน และหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้เป็น 9 ด้านดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2544
3. การติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพฟ์โมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
9. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ
  - 9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
  - 9.2 ความเข้มแข็งของชุมชน
  - 9.3 เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้
  - 9.4 ประชาคม
  - 9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 9.6 ธุรกิจชุมชน
  - 9.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม การแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองและเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก สร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองและเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการคือ

1.2.1 ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.2.2 ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุน

1.2.3 ความพร้อมของระบบตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก

1.2.4 ความพร้อมของการบริหารจัดการที่สอดคล้อง เกื้อกูลกันระหว่างกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองกับกองทุนอื่น ๆ ที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1.3.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

1.3.2 ส่งเสริมและพัฒนา หมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

1.3.3 เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.3.4 กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.3.5 เสริมสร้างศักยภาพและการมีความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3) ให้ประธานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาตามระเบียบนี้

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดังกล่าวเป็นหลักในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วย

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมปลัดกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินสิบคน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คนให้มีที่ปรึกษาคณะ

กรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คนแต่ไม่เกิน 7 คน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและ

ชุมชนเมืองและกองทุน

- (2) กำหนดแผนการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดแผนงานและออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารงานกองทุน
- (5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- (6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- (7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- (10) รายงานผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุน ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการตามข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เข้าประชุมคำตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเข้าประชุมและคำตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้งนโยบายและแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- (8) ให้การสนับสนุนปรึกษาหารือและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- (11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า“ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 6 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
 “คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีการเรียกประชุมชาวบ้าน โดยนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุดจิก ปลัดเทศบาล เจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน เรียกประชุมตัวแทนแต่ละครัวเรือน เพื่อทำการเปิดเวทีชาวบ้าน โดยคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านเนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการจะต้องเป็นไปตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 กล่าวว่

1. จะต้องมีการ์วเรือนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดที่เข้าร่วมประชุม

2. การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ภาคผนวก)

แก้ไขเพิ่มเติม “ข้อ 41 ทวิ หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่ยังไม่สามารถจัดประชุมเพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ 41 ให้อนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ดำเนินการตามลำดับดังนี้

(1) สํารวจจำนวนครัวเรือนของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่อยู่อาศัยจริงว่าเป็นจำนวนเท่าใดและเมื่อทราบจำนวนตามข้อเท็จจริงให้ใช้จำนวนครัวเรือนตามข้อเท็จจริงเป็นฐานในการคิดคำนวณจำนวน 3 ใน 4 ครัวเรือน

(2) เมื่อสำรวจข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว ให้จัดประชุมเพื่อเปิดเวทีชาวบ้านและดำเนินการจัดประชุมครั้งแรก มีจำนวนผู้แทนครัวเรือนมาไม่ครบสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ให้ดำเนินการประชุมครั้งที่สอง อีกครั้งหนึ่งและเมื่อจัดประชุมเป็นครั้งที่สองแล้วจำนวนครัวเรือนไม่ครบกำหนดต่อไปนี้

- ทำการสำรวจจำนวนของผู้แทนครัวเรือนเป็นรายครัวเรือนว่าจะมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมประชุมเพื่อเปิดเวทีชาวบ้านหรือไม่

- เมื่อดำเนินการสำรวจความจำนงของผู้แทนครัวเรือนเสร็จสิ้นแล้ว ให้ดำเนิน

การประชุมเพื่อเปิดเวทีชาวบ้านเป็นครั้งที่สาม โดยเรียกประชุมเฉพาะผู้แทนครัวเรือนที่มีความ
 งานเข้าร่วมประชุมและผู้เข้าร่วมประชุมครั้งที่สาม จะต้องไม่น้อยกว่าการประชุมสองครั้งที่ผ่าน
 มาและจะต้องมีผู้แทนครัวเรือนที่แสดงความจำนงเข้าร่วมประชุม ไม่น้อยกว่าสามในสี่

(3) หลังจากที่ได้ดำเนินการประชุมครั้งที่สาม เสร็จเรียบร้อยแล้วให้อนุกรรมการ
 สนับสนุนระดับอำเภอ รวบรวมเอกสารอันประกอบไปด้วย

- บัญชีรายชื่อความจำนงของผู้แทนครัวเรือน
- สำเนาบันทึกรายงานการประชุมเวทีชาวบ้าน
- แบบติดตามสังเกตการณ์ คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

เมือง (กทบ. 1) จัดส่งให้คณะกรรมการสนับสนุนจากจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบว่า
 สมควรให้ถือเป็นการจัดเวทีชาวบ้านโดยสมบูรณ์หรือไม่ และเมื่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับ
 จังหวัด มีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อ
 ให้ความเห็นชอบเป็นรายกรณี ต่อไป

กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

(1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อย
 กว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

(2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

(3) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน
 ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงินตลอดจนยึดมั่น
 ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

(4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความ
 ผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

(6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด แต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษ
 ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และ
 ความผิดฐานบุกรุก

(7) ไม่เคยถูกให้ออกปลดออกหรือไล่ออกจากราชการองค์กระอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรง
 แก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

(9) ไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20(3)และ(4)

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆดังนี้

4.1 การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

4.1.1 จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. 2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ. 2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

4.1.2 ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.1.3 เปิดบัญชีธนาคาร

4.2 การประเมินความพร้อมของกองทุน

เมื่อกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต่อธนาคารแล้ว คณะกรรมการสนับสนุนจากอำเภอร่วมกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1 การคัดเลือกกรรมการกองทุน

4.2.2 คุณสมบัตินี้ของคณะกรรมการกองทุน

4.2.3 ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน

4.2.4 ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน

4.2.5 การมีส่วนร่วมของชาวบ้านหรือสมาชิกในการจัดการกองทุน

4.2.6 การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบและข้อบังคับของกองทุน

4.2.7 การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

4.3 รับผิดชอบเงิน

เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อนุมัติเงินจัดสรรตามผลการประเมินความพร้อมแล้ว จะแจ้งให้กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทราบ เมื่อกองทุนได้รับแล้วให้ติดต่อธนาคารเพื่อทำหลักฐานการรับผิดชอบเงิน โดยมีเอกสารดังต่อไปนี้

4.3.1 สมุดเงินฝากของกองทุน

4.3.2 มติที่ประชุมซึ่งเห็นชอบและมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้ที่มีอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญากับธนาคารไปแสดงต่อธนาคาร และมติดังกล่าวจะต้องให้ประธานกรรมการกองทุนลงนามกำกับ และรับรองสำเนาครบทุกหน้า

4.3.3 บัตรประจำตัวประชาชนของคณะกรรมการกองทุน

4.4 ถ้ายังไม่ผ่านการประเมินความพร้อม

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองใดที่ได้รับแจ้งว่าไม่ผ่านการประเมินความพร้อมให้ดำเนินการเตรียมความพร้อมเรื่องต่าง ๆ ตามที่ได้รับแจ้งผลการประเมินความพร้อมโดยมีแนวทางและวิธีการดังนี้

4.4.1 แนวทางการเตรียมความพร้อม

คณะกรรมการกองทุนร่วมกับสมาชิกเตรียมความพร้อมตามแนวทางนี้

- โดยร่วมมือและแก้ไขกันเองในหมู่บ้าน
- ขอความช่วยเหลือจากกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ ที่ผ่านการประเมิน

ความพร้อมแล้ว

- การผสมผสานทั้ง 3 แนวทาง

4.4.2 วิธีเตรียมความพร้อม

คณะกรรมการกองทุน ดำเนินการเพื่อให้เกิดความพร้อมด้วยวิธีดังนี้

- สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่บ้านชุมชน โดยการให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนอื่นที่ผ่านการประเมินความพร้อมแล้ว เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- การสนับสนุนความรู้ด้านวิธีการและการจัดการแก่คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกจากอนุกรรมการสนับสนุนจากจังหวัดและอำเภอ

4.4.3 ทำอย่างไรเมื่อมีความพร้อมแล้ว

- เมื่อก่อนกองทุนมีความพร้อมคณะกรรมการกองทุนจะแจ้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เพื่อมาติดตามตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจะโอนเงินเข้ากองทุนเมื่อได้รับรายงานจากคณะกรรมการสนับสนุนจากจังหวัด

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 มีดังต่อไปนี้ (ภาคผนวก)

1. ที่ตั้ง กองทุนหมู่บ้านตั้งอยู่ที่ บ้านเลขที่ 35/1 หมู่ 2 ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30380 โทรศัพท์ 0-4433-5398

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน มีดังนี้

1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสั่งจะ และเงินรับฝาก

3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก

4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการคือ

4.1 เป็นคนมีความซื่อสัตย์

4.2 เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว

4.3 เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข

4.4 เป็นคนรู้จักสามัคคี

3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

2) เงินกู้ยืม

3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน

4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

5) เงินฝากสั่งจะและเงินรับฝาก

6) เงินค่าหุ้น

7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

8) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระ

ติดพันอื่นใด

4. คุณสมบัติของสมาชิก

1) เป็นผู้ที่พักอาศัยหรือพักอาศัยในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนการจัดตั้งกองทุน โดยมีที่อยู่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นหลักแหล่งที่แน่นอนและสามารถติดต่อได้ตลอดเวลา

2) เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

3) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

4) เป็นผู้ที่คุณธรรมการกองทุน ได้มีมติที่เห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

- 5) อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- 6) มีเงินฝากสัจจะและถือหุ้นอย่างน้อย 5 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 10 หุ้นของหุ้นกองทุน

ทุน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- 2) ผู้ที่มีคุณสมบัติสามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งลักษณะรายบุคคลและกลุ่ม (กลุ่มที่มีอยู่แล้วที่มีการดำเนินงานเป็นรูปธรรมชัดเจน , กลุ่มที่ตั้งขึ้นใหม่ตามหลักเกณฑ์ของกองทุน โดยจำกัดจำนวนสมาชิกต้องมี 5 คน)
- 3) คณะกรรมการกองทุนจะเป็นผู้ที่พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก โดยชอบธรรม
- 4) เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติและเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกจะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะ ในวันที่ได้รับสมัคร

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่างๆดังต่อไปนี้

- 1) ตาย
- 2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- 3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- 4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมเข้าประชุม
- 5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
- 6) จงใจบิดบังความจริงอันแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
- 7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
- 8) มีลักษณะและหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับระเบียบ

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (ภาคผนวก)

1) สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมอย่างชัดเจน

2) คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้คณะกรรมการเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

3) คณะกรรมการกองทุนอาจมีการเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สิน

4) ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้ที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

5) ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินตามความเหมาะสมของสัญญาเงินกู้แต่ละราย โดยมีระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา

กรณีกองทุนหมู่บ้านผู้มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ ดังต่อไปนี้คือ

- สมาชิกที่ยื่นขอกู้เงินจะต้องนำไปใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาอาชีพการดำเนินงานเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน โดยที่สมาชิกจะต้องจัดทำโครงการและระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

- การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นสมควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะต้องเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกวินิจฉัย ชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้ไม่เกินห้าหมื่นบาท

- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละแปดบาทต่อปี

- อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละสามบาทต่อปี

- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ฉุกเฉิน ร้อยละสองบาทต่อเดือน

- ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละศูนย์จุดห้าบาทต่อวัน

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล

7.1 รูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล

จันเนียร์ สุขหลายและคณะได้สรุป “รูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล”

ในหนังสือรวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ [สมหวัง พิธิยานุวัฒน์,(บรรณาธิการ),2544 : 221-233] ดังนี้

D.L.Stufflebeam และคณะ (PDK,1977,P.261-265) ได้เสนอแบบจำลองชีพี เพื่อการประเมินผลโครงการ

รูปแบบของการ โดยใช้หลักของเหตุผลต่างๆไปอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การประเมินกับการตัดสินใจ และแสดงให้เห็นถึงว่ากระบวนการประเมินใดๆ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. ขั้นของการวิเคราะห์กิจกรรมและข้อมูลที่จะประเมินเพื่อสนองความต้องการของการผู้ตัดสินใจ

2. ขั้นของการรวบรวมสารสนเทศที่ต้องการ

3. ขั้นของการเสนอสารสนเทศให้แก่ผู้ที่ตัดสินใจ

ด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ เชื่อว่าการตัดสินใจนั้นจะเป็นไปด้วยความสมเหตุสมผลในการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สตีฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า “เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่”

แบบจำลองชีพีจะประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ

1. การประเมินสถานะแวดล้อม ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจและดูแลผลสำเร็จของโครงการ

1. การประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อม

การประเมินสถานะแวดล้อมเป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่วไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินสถานะแวดล้อมนี้มีลักษณะเด่นๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยายและการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมนอกจากนี้ ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการ

บรรลุเป้าหมาย การประเมินสถานะแวดล้อม ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการที่ประชุมและสถานการณ์

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น

เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่างๆ คือ

1. ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดการโครงการ
2. ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
3. การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่ช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ

3. การประเมินกระบวนการ

เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำ การประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่อยู่ 3 ประการ คือ

1. เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้
2. เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผน
3. เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ส่วนประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินกระบวนการ มี 4 อย่างคือ

1. การจัดหานักประเมินกระบวนการเต็มเวลา
2. เครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการ
3. การร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างนักประเมินกระบวนการ และบุคลากรในโครงการ หรือในแผนงานเอการปรับปรุงโครงร่างการประเมินอยู่เป็นนิจสิน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น

มีจุดหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังมีคามจำเป็นยิ่งในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วยระเบียบวิธีต่างๆ ไปของการประเมินผลผลิต จะรวมถึงต่อไปนี้อย่างไรด้วยก็คือ การดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เหนือในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมาได้กับมาตรฐานสัมบูรณ์หรือมาตรฐานสัมพัทธ์ที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปล

ความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัย และกระบวนการร่วมด้วย

การนำเอาแบบจำลองชีพพีไปใช้ประเมินทำได้ในโครงการ 3 ลักษณะคือ

1. จัดหาโครงการ ศึกษาให้ประจักษ์ว่ามีปัญหาอะไรที่น่าจะทำ
2. โครงการที่มีอยู่แต่ยังไม่ได้ลงมือดำเนินการ
3. โครงการในระหว่างที่กำลังดำเนินการอยู่

7.2 รูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล (เขาวดี ราชชัยกุลวิบูลย์ศรี , 2542 : 46-60)

แนวคิดและโมเดลชีพพีของสตฟเฟิลบีม “การประเมิน” คือ กระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงการดำเนินการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลที่จัดเก็บมาแล้วนั้น มาจัดทำให้เกิดเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการประกอบการตัดสินใจต่อไป

แนวคิดของสตฟเฟิลบีมมีลักษณะที่จะแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหา และนำผลการประเมินที่ได้นั้นไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

การประเมินตามโมเดลของสตฟเฟิลบีมนั้น สามารถสรุปการประเมินเป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. กำหนด หรือระบุและบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ
2. จัดเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์และจัดสารสนเทศ เพื่อนำเสนอฝ่ายบริหาร

ประเภทของการประเมิน

สตฟเฟิลบีมและคณะ ได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการใดๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณากำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ

2. การประเมินตัวป้อนเข้า เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินงาน

3. การประเมินการกระบวนการ ส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการเพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้นหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการเพื่อการพัฒนางานต่างๆ บัณฑิตภาวะของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้แต่ต้น รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ การจัดประเภทของการประเมินดังกล่าว แสดงถึงการประเมินที่พยายามให้ครอบคลุมกระบวนการทำงานในทุกๆ ขั้นตอน ตามแนวคิดที่รู้จักกันดีในนามว่า “CIPP” สิ่งที่ควบคู่กับการประเมินทั้ง 4 ประเภทข้างต้น ได้แก่ การตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ ซึ่งสามารถจะแบ่งออกได้อีก 4 ประเภทเช่นกัน คือ

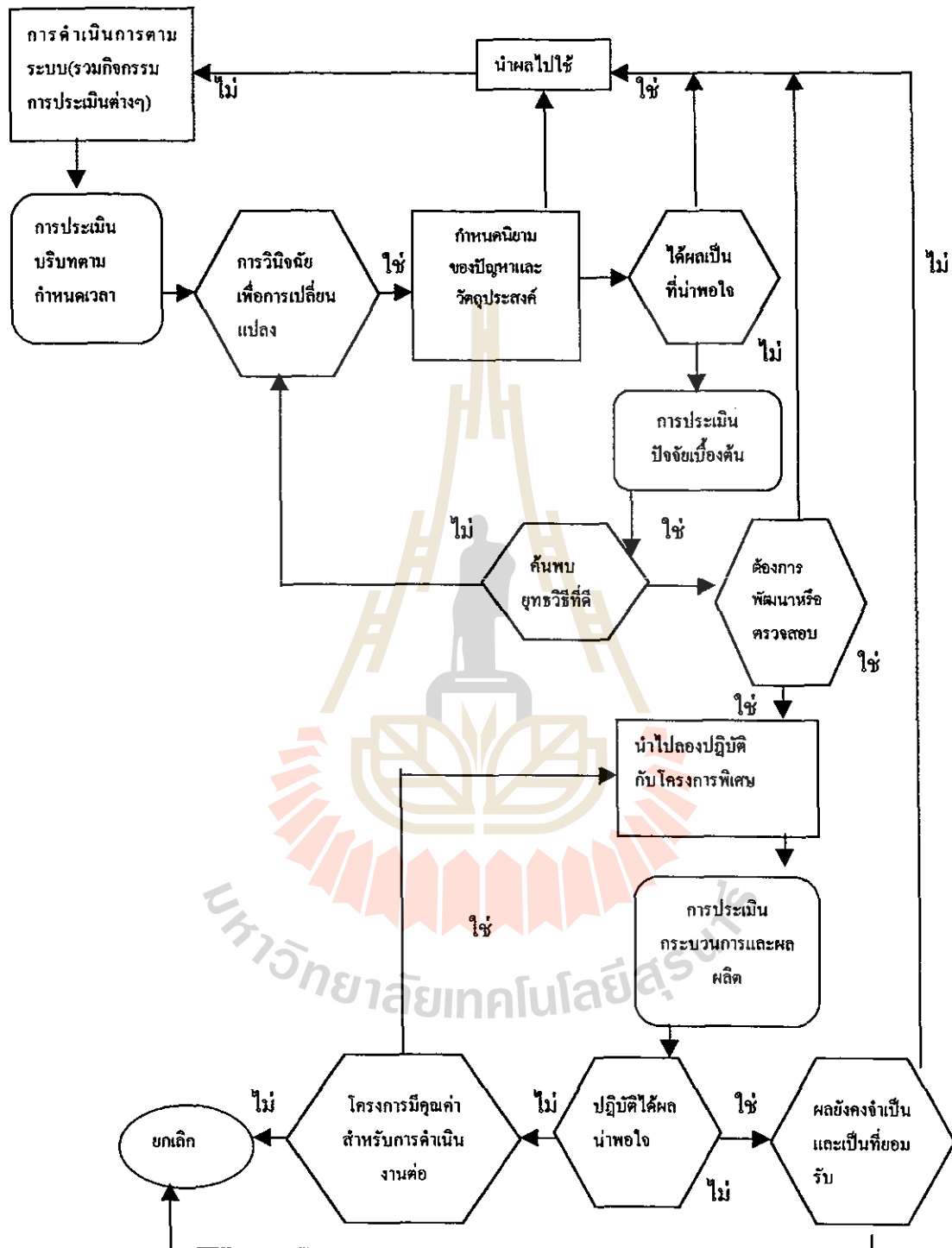
4.1 การตัดสินใจเพื่อการวางแผนเป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินสถานะแวดล้อม มีบทบาทสำคัญคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนในการดำเนินงาน

4.2 การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการเป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินตัวป้อน มีบทบาทสำคัญคือ การกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนการทำงานต่างๆ ของโครงการ

4.3 การตัดสินใจเพื่อนำโครงการ ไปปฏิบัติเป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินกระบวนการ มีบทบาทสำคัญคือ ควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด และเพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวทางการทำงานให้ได้ผลดีที่สุด

4.4 การตัดสินใจเพื่อการทบทวนโครงการเป็นการตัดสินใจที่อาศัยผลจากการประเมินที่เกิดขึ้น มีบทบาทหลักคือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการยุติ ล้มเลิก หรือขยายโครงการในช่วงเวลาต่อไป

แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสตีฟเฟิลบีม นับว่าเป็นต้นแบบของการประเมินอย่างมีระบบ ดังจะพิจารณาได้จาก โมเดลการประเมินที่แสดงถึงการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงตัดสินใจผลทุกขั้นตอน เป็นกระบวนการประเมินที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 2.1 โมเดลชีพในการประเมินและปรับปรุงระบบ

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิตและสามารถนำประกาศนียบัตรไปใช้เป็นหน่วยกิตสมทบในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทได้

หลักวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- 9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
- 9.2 ความเข้มแข็งของชุมชน
- 9.3 เครื่องมือขององค์กรการเรียนรู้
- 9.4 ประชาคม
- 9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน
- 9.6 ธุรกิจชุมชน
- 9.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน
- 9.8 บริบทระดับประเทศ

9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมายถึงการที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายท้องถิ่นอันเป็นกระบวนการขั้นต้นของการวางแผนในการพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นที่อยู่อาศัยในการดำรงชีวิตของตน นอกจากนั้นหลังจากได้กำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานร่วมกันและปฏิบัติงานตามแผนงานของโครงการดังกล่าวร่วมกันแล้วยังมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการบริหาร รวมทั้งมีส่วนในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปโดยทางอ้อม คือ ผ่านกรรมการที่เป็นฝ่ายบริหารของหมู่บ้าน หรือเป็นไปโดยตรง คือ ได้เข้ามีส่วนร่วมด้วยตนเอง

9.2 ความเข้มแข็งของชุมชน หมายถึง ชุมชนที่มีศักยภาพ มีความรัก ความสามัคคี จงรัก

ภาคีต่อชุมชน ทุกคนใฝ่เรียนรู้มุ่งพัฒนาตนเองให้มีพลังความคิด พลังสติปัญญา เพื่อการพึ่งพาตนเองในทุกด้านรู้จักวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทุกคนมุ่งหวังประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ชุมชนมีเสถียรภาพ มีสันติสุขและมีคุณธรรมนำชีวิต

9.3 เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ หมายถึง การที่ชุมชนมีการเรียนรู้โดยคนที่อยู่ในชุมชนมีส่วนร่วมในการหาความรู้และเกิดการรวมกลุ่มกันในการจัดหาข้อมูลข่าวสาร

9.4 ประชาคม หมายถึง การรวมตัวของสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง รูปแบบการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรที่มีการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างเหมาะสม ไม่เกิดภาวะความเสี่ยงแก่คนรุ่นหลัง

9.6 ธุรกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหรือองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจกรรมหรือช่วยดำเนินงานบางส่วนหรือทั้งหมด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการเรียนรู้และการจัดการร่วมกันเพื่อดำเนินการในกิจกรรมการผลิต การแปรรูป การค้า และการบริการที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน อันจะนำไปสู่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และการพัฒนาที่ยั่งยืน

9.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง การจัดทำบัญชีแสดงฐานะทางการเงินของกองทุน การกู้ยืมเงินของสมาชิก การคืนเงินของสมาชิกและการติดตามการจัดการ การบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้ศึกษาได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยวิธีการดำเนินการประเมินดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

หลักการพื้นฐานของการประเมินโครงการเป็นการประเมินตามรายงานสภาพจริง หรือที่เรียกว่า “Authentic Evaluation” การตัดสินคุณค่า ความเด่น ความด้อย ไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการประเมิน แต่อาจทำในเชิงชี้แนะสำหรับตัวบ่งชี้บางตัวเท่านั้น การกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินค่าของตัวบ่งชี้จะไม่กระทำไว้ล่วงหน้าแต่จะทำการเก็บข้อมูลก่อนสำหรับตัวบ่งชี้ทุกตัวแล้วจึงค่อยพิจารณาว่าควรกำหนดเกณฑ์ตัดสินค่าสำหรับตัวบ่งชี้ใดบ้างแล้วจึงค่อยพิจารณาตัดสินตามเกณฑ์นั้น ส่วนตัวบ่งชี้ที่ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ก็เสนอผลโดยไม่มี การตัดสินค่าแต่เป็นการรายงานผลข้อมูลตามสภาพจริง

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ จีพีโมเดล ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 องค์ประกอบ ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้กู้) ดังนี้

- 1.1 การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้านทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.3 การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้กู้)
- 1.4 การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารจัดการกองทุนทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล (ผู้กู้)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาวิชาการวิจัยชุมชน ประชากรที่มีใช้ในการวิจัยหมายความว่า กลุ่มทั้งหมดของสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัยซึ่งอาจเป็นบุคคล องค์กร หน่วยการปกครองเช่น จังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน เป็นต้น หรืออาจเป็นสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ หรือเป็นสิ่งไม่มีชีวิต เช่น วัตถุ หิน แร่ธาตุต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะที่สามารถมองเห็นและรับรู้ได้

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยหมายถึง กลุ่มที่ถูกเลือกจากประชากรขึ้นมาเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษา ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างคือตัวแทนของประชากรที่ผู้ศึกษานำมาศึกษา ผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างย่อมเป็นผลจากการศึกษาจากประชากรด้วยเช่นกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมินในครั้งนี้ได้แก่ชาวบ้านที่อยู่อาศัยในบ้านบุ ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 10 คน
2.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 94 คน
2.2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	จำนวน 72 คน
2.1.2 สมาชิกทั่วไป	จำนวน 22 คน
2.3 ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 30 คน
2.4 ผู้นำชุมชน ผู้นำอาสา ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน 5 คน
2.5 ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	จำนวน 5 คน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

จากกรอบแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซิปฟ์โมเดล ที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เพื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดข้อมูลที่ใช้ในการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบได้แก่ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู้) ซึ่งตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 3.1 การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1
- 3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.2
- 3.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.3
- 3.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.4
- 3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการ

3.1 การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน C1-ประวัติความเป็นมา	<ol style="list-style-type: none"> ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร อาชีพเดิม(อาชีพหลัก/อาชีพรอง)คืออะไร อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไรจึงเลิกทำ อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ.ใด(ถนน, ประปา, ไฟฟ้า 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มอาชีพ ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 ศึกษาจากเอกสาร
C2-สภาพภูมิศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น แผนที่หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> ข้อมูลหมู่บ้าน หมู่บ้าน ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาจากเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินบริบท(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C3-สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน สถานีอนามัยตำบล โรงเรียน เกษตรตำบล หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 สังเกต
C4-วัฒนธรรมประเพณี	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนวัด/โบสถ์/มัสยิด จำนวนพระ/เณร ภาษาพื้นบ้าน ประเพณีที่สำคัญ ความเชื่อค่านิยมต่างๆ(ศาลปู่ตา) 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 ศึกษาจากเอกสาร สังเกต
C5 -โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน,ไฟฟ้า,ประปา,ศาลาประชาคม,หอกระจายข่าว,ไปรษณีย์ฯลฯ 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 สังเกต

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินบริบท(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	3. จำนวนและสภาพ ทรัพยากร ป่าไม้ แหล่ง น้ำ แร่ ฯลฯ ที่เป็น สาระณะประโยชน์		
C6-ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ประเภทผู้นำที่เป็นทาง การและไม่เป็นทางการ 2. กลุ่มต่างๆที่มีอยู่ในหมู่ บ้าน(จำนวนสมาชิก,ทุน ของกลุ่ม,กิจกรรมกลุ่ม, การก่อตั้ง 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน ต่างๆ (ชื่อ,อายุ,ความ เชี่ยวชาญ)	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C7-โครงการ พัฒนาที่ผ่านมา	1. โครงการของภาครัฐ 2. โครงการของภาคเอกชน 3. โครงการที่ชาวบ้านทำ ขึ้นเอง(ชื่อโครงการ/ก ิจกรรมของโครงการ	1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึก ไว้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.1. 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C8-ความเข้มแข็ง ของชุมชน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้ 6. จำนวนครอบครัวที่มี อาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม	1. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.2 ครั้งที่ 1

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินบริบท(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	9. การประชุมเสวนา 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. ผู้นำที่มีคุณธรรมยุดิธรรม 12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน		
ระดับรายบุคคล C9-อาชีพเดิม	1. อาชีพหลัก/รอง 2. ผลการประกอบอาชีพเดิม(เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10-สมาชิกในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน,อายุ,สถานภาพ,สมรส,ระดับการศึกษา,ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว,การมีงานทำ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11-สถานภาพการอยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินบริบท(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C12-รายได้ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2. ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุนที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13-หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินปัจจัยนำเข้า

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน II-นโยบายระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของระเบียบของสำนักนายก 2. รายละเอียดของระเบียบกองทุนฯ	1. ระเบียบสำนักนายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I2-การประชาสัมพันธ์	1. ช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินปัจจัยนำเข้า(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	3. ความทั่วถึงในการประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์	4. ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน 5. เอกสารประชาสัมพันธ์	
I3-คณะอนุกรรมการ	1. จำนวนคณะอนุกรรมการ 2. องค์ประกอบคณะอนุกรรมการ 3. สัดส่วนคณะกรรมการภาคประชาชน 4. การปฏิบัติหน้าที่	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I4-คณะกรรมการ	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
I5-การเตรียมความพร้อมการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน	1. วิธีการในการเตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม 3. จำนวนครั้งในการเตรียมความพร้อม 4. หน่วยงาน/องค์กรที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบบร.3, บร.9 2. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน
I6-เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินปัจจัยนำเข้า(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I7-เงินทุนสะสม อื่นๆ	1. ประเภท/จำนวน/ที่มา และการเก็บรักษาเงินทุน สะสมอื่นๆ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I8-บัณฑิตกองทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ,วุฒิ การศึกษา,อายุ,เพศ,ภูมิลำเนา, สถานภาพ,สมรส, ความสามารถพิเศษ 2. บทบาทหน้าที่	1. บัณฑิตกองทุน หมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล I9-จำนวนเงินกู้ที่ ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.11
II0-จำนวนเงิน กองทุนนอกเหนือ จากเงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุนนอก เหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
III-วัตถุประสงค์ การกู้เงินตามโครง การ	1. วัตถุประสงค์การกู้เงิน ตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.11
II2-สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และวัสดุ ดิบในการ ประกอบอาชีพ	1. สถานที่ในการประกอบ อาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการ ประกอบอาชีพ 3. วัตถุดิบในการประกอบ อาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินปัจจัยนำเข้า(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I13-ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14-จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน PC1-การจัดทำระเบียบกองทุน	1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนและชาวบ้าน
PC2- การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC3-ระบบบัญชีกองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้,บัญชีคงคลัง,บัญชีเงินสัจจะ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินกระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ		
PC4-กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน PC4.1-การรับสมัคร	1. ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2. คำธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัคร 4. คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล 5. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.2-การหมดสภาพสมาชิกภาพ	1. การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3-ประเภทสมาชิก	1. การกำหนดประเภทสมาชิกและเหตุผล		

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินกระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC4.4-การทำทะเบียนสมาชิก	1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5-กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน PC5.1-ขั้นตอนการกู้เงิน	1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4. เอกสารโครงการขอกู้เงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.2-การคัดเลือกผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีการคัดเลือกและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3-การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 1. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินกระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
		2. หลักฐานการ โอนเงิน	
PC5.4-การรับ ชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับชำระ หนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ ส่งคืนเงิน	1. สัมภาษณ์
PC6-การส่งเสริม การใช้เงินกู้ PC6.1-การแนะนำ วิธีทำธุรกิจ	1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ ได้รับอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC6.2-การช่วยหา ตลาด	1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริม ตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ 2. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่ ได้รับอนุมัติ เงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC7-การตรวจ สอบการใช้จ่ายเงิน กู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจ สอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกอง ทุนหมู่บ้านที่	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การประเมินกระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
		ได้รับอนุมัติเงิน กู้	
PC8-การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC9-การจัดสรรผลประโยชน์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10-การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้จากการสร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
<p>ระดับรายบุคคล (ผู้กู้)</p> <p>PC11-การใช้จ่ายเงินกู้</p>	1. รายละเอียดการใช้จ่ายเงิน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC12-การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการเสวนาตามแบบบร.6
PC13-การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC14-การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1. การจัดทำบัญชี 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

3.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน PD1-จำนวนสมาชิกกองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม 2. จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น/ลดลง 3. สาเหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ลดลง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2-จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD3-ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้ทั้งหมด 3. ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติจำแนกตาม บร4.ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค. 2545	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD4-จำนวนเงินผู้ชำระคืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนด 2. จำนวนผู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด 3. การแก้ปัญหาเมื่อผู้ที่ไม่ชำระคืนตามกำหนด	1. คณะกรรมการกองทุน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD5-ยอดเงินที่มี การชำระคืน	1. ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืน นับถึง 31 ก.ค. 2545 จำแนกเป็นเงินต้น, ดอก เบี้ย, ค่าปรับ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.4 2. ศึกษาเอกสาร
PD6-กองทุน สะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสม แยกประเภทตาม I7 2. การใช้ประโยชน์จากกอง ทุนสะสม	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝาก กองทุนสะสม	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD7-การใช้เงิน ตามวัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้ที่ใช้เงินตาม วัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้ที่ไม่ใช้เงินไม่ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตาม วัตถุประสงค์โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบ ตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ตรวจ สอบ
PD8-ทัศนคติของ ชุมชนต่อกองทุน	1. ทัศนคติต่อคณะ กรรมการหมู่บ้านเชิง บวก/ลบ 2. ทัศนคติต่อกองทุน I ด้านในเชิงบวก/ลบ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและ ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD9-การเกิดเครือ ข่ายองค์กรการ เรียนรู้	1. ประเภทเครือข่ายที่เกิด ขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่ เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กร เครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานปฏิบัติงาน ของบัณฑิตกอง ทุน

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD10-การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิก	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.10
PD11-ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่นรักใคร่ปรองดอง 8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนาสม่ำเสมอ 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรมยุติธรรม 12. การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน 13. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	1. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร.2 และบร.7 2. สังเกต

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล (ผู้รู้) PD12-ผลที่ได้ตาม วัตถุประสงค์การกู้ PD12.1-ผลโดย ตรง	1. ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
PD12.2-ผลโดย อ้อม	1. ประสิทธิภาพ 2. การยอมรับจากชุมชน	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตตามแบบบร.10

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

การประเมินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านฯ ครั้งนี้ได้กำหนด วัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการ ตามที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบชีพชีพโมเดล ซึ่งมีตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดในหัวข้อดังกล่าวข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมินสามารถนำมาใช้ในการตอบประเด็นต่างๆ ของวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ศึกษาจึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของการประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของการประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
<p>1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : บ้านบุบรรลุปเป้าหมายต่อไปนี้มีมากน้อยเพียงใด</p> <p>1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือสวัสดิการของสมาชิก</p> <p>1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน</p> <p>1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง</p> <p>1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน</p> <p>1.5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม</p>		I6 I7 I9 I4	PC5 PC9 PC1-PC9 PC1-PC14	PD1-PD7 PD9 PD10 PD2-PD6 PD8,PD10 PD8,PD12
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1	C1-C8	I1-I4 I8-I15	PC1-PC10 PC11-PC14	PD8
3. เพื่อศึกษาว่าการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง ที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในหมู่บ้าน		I3 I8	PC10	PD9
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	C8			PD11

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

- 4.1 แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 4.2 แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
- 4.3 แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิตที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชน)
- 4.4 แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
- 4.5 แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 4.6 แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 4.7 แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
- 4.8 แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 4.9 แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
- 4.10 แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 4.11 แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
- 4.12 แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)
- 4.13 แบบสัมภาษณ์เพิ่มเติม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการมีดังนี้

5.1 การสังเกตและบันทึก

การสังเกตและการบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่างๆของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

5.2 การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่างๆ (บร.)

5.3 การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

5.4 การศึกษาเจาะลึกรายกรณี จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้โดยมีวัตถุประสงค์การกู้ที่แตกต่างกัน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการ

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

6.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยไม่ใช้สถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาจากเอกสาร และข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

6.2.1 การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์

6.2.2 การวิเคราะห์นโยบาย แนวคิดของคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านการวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนจะวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินกองทุนโดยตัดประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องออก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

หลังจากผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ซึ่งประยุกต์จากรูปแบบการประเมินแบบชีพพี คังกำหนดรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 เมื่อนำมาวิเคราะห์โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

ตอนที่ 4 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการอันได้แก่

4.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใด

4.2 เพื่อทราบว่ามิปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุน หรือขัดขวาง

การบรรลุเป้าหมายของกองทุน

4.3 เพื่อทราบว่าได้เกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้หรือไม่ จากกระบวนการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

4.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

แต่ละตอนมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทระดับท้องถิ่น

1.1 บริบทระดับท้องถิ่น ถิ่น (C)

1.1.1 ประวัติความเป็นมา

เมื่อก่อนบริเวณหมู่บ้านนุเป็นป่า คำว่า นุ แปลว่าป่า มีต้นไม้หลากหลายชนิดขึ้นอยู่เต็มไปหมด เช่น ต้นตะบองเพชร กอไผ่กอรวก ตะคลองหลง เล็บเหยี่ยว ตะไถ้ เป็นต้น จึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน การตั้งถิ่นฐานบ้านนุ เป็นหมู่บ้านที่ก่อตั้งมาประมาณ พ.ศ. 2374 หรือประมาณ 130 ปี มาแล้ว โดยคนกลุ่มแรกที่เริ่มมาตั้งหมู่บ้านนั้นมาจาก 2-3 ตระกูล ดังนี้คือ ตระกูลเรืองศรี ตระกูลรมยาม ตระกูลวินิจนัยภาค ผู้สร้างสระสังข์ทอง ในระยะแรกมีชาวบ้านอาศัยอยู่ 3-4 หลังคาเรือน ซึ่งบ้านในสมัยนั้นเป็นบ้านไม้หลังคาจั่ว เรียกว่า เรือนหอ ต่อมาก็มีชาวบ้านมาอยู่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ขยายพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทางการเกษตร อีกทั้งบริเวณที่ตั้ง

หมู่บ้านยังเป็นเส้นทางผ่านของพ่อค้าวัวควาย ที่เรียกว่า นายฮ้อย ที่คือนักวัวค้อนควายมาจากอีสานตอนบน เพื่อนำไปขายที่ภาคกลาง ผ่านมาแวะพักก็ได้มาแต่งงานกับชาวบ้าน ทำให้จากเดิมเป็นเพียงหมู่บ้านเล็กๆ ปัจจุบันกลายเป็นหมู่บ้านที่ใหญ่ขึ้น

สภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านนุ ก่อนที่จะตั้งหมู่บ้านนั้นเป็นป่ารก และมีหนองน้ำตามธรรมชาติ อาชีพครั้งแรกของราษฎรที่อพยพมาอยู่หมู่บ้าน คือ อาชีพทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ ไร่ร้าง และไม่มีอาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนนเมื่อเริ่มก่อตั้งหมู่บ้าน มีสภาพเป็นถนนแบบถนนทรายและเป็นทางเกวียนเก่า เป็นถนนลูกรัง เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2514 ยาว 3,326 เมตร เป็นถนนลาดยางเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2525 ยาว 3,146 เมตร ถนนในหมู่บ้านทั้งหมดยาว 3,326 เมตร ไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2512 ประปาหมู่บ้านสร้างเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2519

1.2.2 สภาพภูมิศาสตร์และสังคม

1. ทำเลที่ตั้ง

ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้านเป็นที่ราบสูง บ้านนุ ตั้งอยู่ที่ หมู่ 2 ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งอยู่ห่างจากตัวอำเภอ ประมาณ 7 กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 28 กิโลเมตร

โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ บ้านกุดโคลน ต.ไค้ยาง และ บ้านกกลาน ต.บึงขี้เหล็ก
ทิศใต้	ติดกับ บ้านหนองบอน ต.นากลาง
ทิศตะวันออก	ติดกับ บ้านใหม่ หมู่ 4 ต.กุดจิก
ทิศตะวันตก	ติดกับ บ้านกุดจิก หมู่ 1 ต.กุดจิก

2. ประชากร

ปัจจุบันมีการขยายตัวของชุมชนเป็นชุมชนที่ใหญ่ขึ้น มีจำนวนครัวเรือน 164 ครัวเรือน มีบ้าน 164 หลังคาเรือน มีประชากรทั้งหมด 691 คน เป็นชาย 335 คน หญิง 356 คน โดยมีลักษณะประชากรดังแสดงตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากรและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ชาย	335	48.48
- หญิง	356	51.52
- ช่วงอายุ		
1 วัน - 3 ปีเต็ม	29	4.19
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	30	4.34
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	65	9.4
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	40	5.79
14 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	28	4.05
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	334	48.34
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	62	8.97
60 ปี 1 วันขึ้นไป	103	14.91
รวม	691	100

- ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป และมีฐานะยากจนปัจจุบันได้รับการสงเคราะห์จากรัฐ จำนวน 5 คน
- ในหมู่บ้านมีคนพิการ จำนวน 6 คน ได้รับการสงเคราะห์จากรัฐ
- การประกอบอาชีพ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การประกอบอาชีพในหมู่บ้าน

อาชีพ	จำนวนครอบครัว
1. ทำนา	21
2. ค้าขาย	53
3. ทำไร่ - ทำสวน	3
4. รับจ้าง	53
5. รับราชการ	26
6. เลี้ยงสัตว์	2
7. เพาะถั่วงอก	1
รวม	159

- ครอบครัวที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนครอบครัวที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

จำนวนไร่	จำนวนครอบครัว
1 - 5 ไร่	56
6 - 10 ไร่	13
11 - 20 ไร่	3
21 - 50 ไร่	2
50 ไร่ขึ้นไป	-
รวม	74

- ประเภทการทำนา

นาหว่าน	154	ไร่
นาดำ	5	ไร่
นาธรรมชาติ	-	ไร่

3. การศึกษา

โรงเรียนระดับประถมศึกษา คือ โรงเรียนบ้านกุดจิก(รัฐสุริยอนุกุล) ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นโรงเรียนอยู่ในหมู่บ้านกุดจิก หมู่ที่ 1 เป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกับหมู่บ้านและใช้ร่วมกัน ปัจจุบันมีครูทั้งหมด 12 คน จบระดับปริญญาตรี 11 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน นักเรียนทุกระดับชั้น จำนวน 219 คน ห้องเรียนจำนวน 9 ห้อง ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 จำนวนครูที่จบวิชาเอก

วิชาเอก	จำนวน (คน)
ภาษาไทย	3
เกษตร	1
พลศึกษา	1
ศิลป์	1
บรรณารักษ์	2
ประถม	4
รวม	12

ตารางที่ 4.5 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนบ้านกุดจิก (ราชสุทรีอนุกุล)

ระดับชั้น	จำนวนห้อง	จำนวนนักเรียน (คน)
อนุบาล 1	1	25
อนุบาล 2	1	6
ป.1	2	42
ป.2	1	28
ป.3	1	38
ป.4	1	25
ป.5	1	25
ป.6	1	30
รวม	9	219

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สำหรับบ้านบุ หมู่ 2 ไม่มี แต่มีโรงเรียนที่ตั้งอยู่ที่บ้านขาม หมู่ที่ 4 เป็นโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงใช้ร่วมกันทั้งตำบลกุดจิกและตำบลใกล้เคียง คือ โรงเรียนกุดจิกวิทยา ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2518 มีครูทั้งหมด 35 คน จบระดับปริญญาตรี 34 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน และนักเรียนทุกระดับชั้นจำนวน 588 คน ห้องเรียนจำนวน 21 ห้อง ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนครูที่จบในแต่ละวิชาเอก

วิชาเอก	จำนวน (คน)
เทคโนโลยีการศึกษา	3
บริหารการศึกษา	1
วัดผลการศึกษา	1
ภาษาอังกฤษ	4
ภาษาไทย	3
สังคมศึกษา	6
วิทยาศาสตร์ – เคมี	1
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1
ฟิสิกส์	2
ชีววิทยา	1

ตารางที่ 4.6 จำนวนครูที่จบในแต่ละวิชาเอก(ต่อ)

วิชาเอก	จำนวน (คน)
คณิตศาสตร์	2
การบัญชี	1
เกษตรศาสตร์	1
พลศึกษา	2
อุตสาหกรรม	1
คอมพิวเตอร์ศึกษา	2
บรรณารักษศาสตร์	1
โภชนาการชุมชน	1
คหกรรมศาสตร์ทั่วไป	1
รวม	35

ตารางที่ 4.7 จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นและจำนวนห้องเรียน

ระดับชั้น	จำนวนห้อง	จำนวนนักเรียน (คน)
ม.1	4	118
ม.2	4	136
ม.3	4	143
ม.4	3	81
ม.5	3	61
ม.6	3	49
รวม	21	588

มีสมาชิกในหมู่บ้านไปศึกษานอกหมู่บ้าน รวม 164 คน ดังนี้

- ระดับประถมศึกษา 2 คน
- ระดับมัธยมศึกษา 61 คน
- นักศึกษาผู้ใหญ่ - คน
- สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา 18 คน

1.2.4 สภาพเศรษฐกิจในหมู่บ้าน

ปัจจุบันร้านค้าในหมู่บ้านมีทั้งหมด 7 ร้าน โรงสี 1 โรง มีสัตว์เลี้ยง คือ วัว 119 ตัว
ควาย 8 ตัว เป็ด 70 ตัว ไก่ 544 ตัว ปลา 4 บ่อ ห่าน 3 ตัว

หมู่บ้านบุ มีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 389 ไร่ โดยแบ่งเป็น

- ที่นา	159	ไร่
- ที่สวน	25	ไร่
- ที่เลี้ยงสัตว์	2	ไร่

ผลผลิตด้านทำนาทั้งหมู่บ้านปีละ จำนวน 54 เกวียน

- ขายไปจำนวน	1,004	กิโลกรัม
- เก็บไว้รับประทาน	999	กิโลกรัม

ทั้งหมู่บ้านซื้อปุ๋ยเคมีปีละ 96 กระสอบ ใช้ปุ๋ยคอก 10 กระสอบ

มีผลผลิตอื่นๆ เช่น ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ดังนี้

- ทำสวนส้มโอ จำนวน 2 ครอบครั้ว ได้ผลผลิตประมาณ 300,000 บาท/ปี
- ปลูกพืชผักสวนครัว จำนวน 1 ครอบครั้ว ได้ผลผลิตประมาณ 5,000 บาท/ปี
- เลี้ยงวัวนม จำนวน 1 ครอบครั้ว ได้ผลผลิตประมาณ 150,000บาท/ปี
- เลี้ยงวัวพื้นบ้าน จำนวน 2 ครอบครั้ว ได้ผลผลิตประมาณ 400,000 บาท/ปี
- เพาะถั่วงอก จำนวน 1 ครอบครั้ว ได้ผลผลิตประมาณ 108,000 บาท/ปี

ประชาชนในหมู่บ้านที่ออกไปขายแรงงานต่างถิ่น จำนวน 15 ครอบครั้ว มีจำนวน 18 คน ทุก
คนก็ไปทำงานส่งเงินเข้าหมู่บ้านรวมทั้งหมดประมาณปีละ 1,080,000 บาท

รายได้โดยประมาณของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครั้ว โดยสรุปรวมทั้ง
หมด ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 รายได้โดยประมาณในแต่ละครอบครัวต่อปี

รายได้ต่อปี (บาท)	จำนวนครอบครัว
1,000 - 5,000	-
5,001 - 10,000	8
10,001 - 20,000	3
20,001 - 30,000	21
30,001 - 50,000	108
50,001 - 100,000	26
รวม	164

5. สภาพที่ดิน

พื้นที่ทั้งหมดของหมู่บ้านนุ ประมาณ 1.5 ตารางกิโลเมตร สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนดินเหนียว และดินร่วนปนทราย สภาพดินจึงเหมาะแก่การทำไร่ ทำนา และปลูกพืชต่าง ๆ ที่ดินส่วนใหญ่จึงเป็นพื้นที่ทำการเกษตรถึง 70 % และเป็นที่อยู่อาศัย 30 %

6. ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ

ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ของหมู่บ้านหมดไปแล้ว เนื่องจากการบุกรุกป่าเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย

7. แหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้าน

ในหมู่บ้านมีคลองน้ำที่ไหลมาจากเขื่อนลำตะคอง ได้แก่ ทำนบกกไข่น้ำ ทำนบใหญ่ คลองตะกุด และคลองวัว ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญเพื่อใช้ในการเกษตร นอกจากนี้ยังมี บ่อน้ำสาธารณะ 1 บ่อ บ่อบาดาล 1 บ่อ สระน้ำ 1 สระ ซึ่งใช้ได้ตลอดปี

8. การคมนาคม

การคมนาคมสะดวกสบาย เพราะถนนในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก นอกจากนี้การเดินทาง มีรถยนต์โดยสารประจำทางสาย กุดจิก-ราชสีมา ไว้บริการชาวบ้านในหมู่บ้านทั้งบ้านกุดจิก หมู่ที่ 1 และบ้านนุ หมู่ที่ 2 รวมทั้งอีก 4 หมู่บ้านในตำบลนี้และตำบลใกล้เคียงก็มาใช้บริการร่วมกัน

9. ระบบสาธารณูปโภค

ปัจจุบันมีไฟฟ้าและประปาครบทุกหลังคาเรือน ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมามีโครงการของรัฐคือเทศบาลตำบลกุฉินทิม เข้ามาพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้าน

โครงการ	หน่วยงาน	ปี พ.ศ.	ผลการดำเนินการ
ก่อสร้างถนน คสล. ถนนเทศบาล 6	เทศบาลตำบลกุฉินทิม	2539	กว้าง 5 เมตร ระยะทาง 3 เมตร
วางท่อประปา ถนนเทศบาล 4	เทศบาลตำบลกุฉินทิม	2540	วางท่อขนาด ๐ 2” ,4” ความยาว 380 เมตร
ก่อสร้างวางระบายน้ำ ถนนเทศบาล 5	เทศบาลตำบลกุฉินทิม	2542	วางระบายน้ำคอนกรีตขนาด 0.50x0.50x225 เมตร
วางท่อประปา ถนนเทศบาล	เทศบาลตำบลกุฉินทิม	2544	วางท่อขนาด ๐ 2” ,4” ความยาว 500 เมตร
ก่อสร้างถนน คสล. ถนนเทศบาล 4	เทศบาลตำบลกุฉินทิม	2544	กว้าง 5 เมตร ยาว 680 เมตร

10. ลักษณะภูมิอากาศ

บ้านบุ มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ซึ่งลักษณะภูมิอากาศจะคล้ายคลึงกับหมู่บ้านทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดยฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – เดือนมิถุนายน สภาพอากาศจะร้อนและแห้งแล้ง

ฤดูฝนจะเริ่มจากปลายเดือนกรกฎาคม – เดือนกันยายน ปริมาณน้ำฝนมีพอประมาณ แต่บางครั้งฝนทิ้งช่วง ทำให้การเพาะปลูกไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ฤดูหนาวจะเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม – เดือนกุมภาพันธ์ อากาศจะเย็นในตอนค่ำๆ ส่วนตอนกลางวันอากาศค่อนข้างร้อนจัดเหมือนฤดูร้อน

ป่วยบ่อยที่สุด คือ ไข้หวัด ไข้เลือดออก สถานที่รักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย คือ สถานีอนามัยประจำตำบลกุฉินทิม โรงพยาบาลประจำอำเภอสูงเนิน และคลีนิก

1.2.3 วัฒนธรรมประเพณี

ชาวบ้านพุทธทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ การนับถือศาสนาของชาวบ้านจะมีลักษณะเป็นแบบศาสนาสืบทอด คือนับถือกันตามบรรพบุรุษ บ้านที่ไม่มีวัดแต่ละไปทำบุญที่วัดป่าต้นคิสีตาราม หมู่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของบ้าน ภาษาพื้นบ้านที่ใช้กันคือ ภาษาโคราช

ชาวบ้านมีประเพณีที่สมาชิกภายในหมู่บ้าน ได้ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งชาวบ้านให้ความสำคัญต่อคุณค่าของงานบุญประเพณีไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับงานประเพณีที่สำคัญมีดังนี้

เดือนสามหรือเดือนกุมภาพันธ์ มีประเพณีที่เรียกว่า “งานบุญเทศน์มหาชาติ” ซึ่งเป็นงานที่ใหญ่มีการประดับวัดด้วยก้านกล้วย ต้นอ้อย ตกแต่งให้เหมือนเป็นป่า ชาวบ้านจะพากันไปทำบุญที่วัดอย่างพร้อมเพียง ซึ่งมีความเชื่อกันว่าการทำบุญในวันนี้จะทำให้ได้พบกับพระศรีอริยเจ้าในชาติหน้า

เดือนสามหรือเดือนกุมภาพันธ์ ทำบุญวันมาฆบูชา มีการเวียนเทียนที่วัด

เดือนห้าหรือเดือนเมษายน มีประเพณีสงกรานต์หรือปีใหม่ของชาวไทย ผู้ที่อาศัยอยู่ต่างถิ่นจะกลับมาเพื่อทำบุญและถือโอกาสเป็นการได้พบปะกันของญาติพี่น้อง มีการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุเพื่อเป็นการขอพรปีใหม่และเป็นสิริมงคลกับตัวเอง การสงกราน้ำพระ มีการสาดน้ำกันระหว่างคนภายในหมู่บ้านและคนจากที่อื่น ถือได้ว่าเป็นงานบุญที่ชาวบ้านมีความสนุกสนานรื่นเริง

เดือนหกหรือเดือนพฤษภาคม ทำบุญวันวิสาขบูชา มีการเวียนเทียนที่วัด

เดือนแปดหรือเดือนกรกฎาคม มีการทำบุญเข้าพรรษา ชาวบ้านจะทำบุญโดยการถวายเทียนเข้าพรรษา ถวายผ้าอาบน้ำฝนและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นเพื่อใช้ระหว่างจำพรรษา 3 เดือน และชาวบ้านยังนิยมให้ลูกหลานที่อยู่ในช่วงเป็นหนุ่มบวชในช่วงนี้ด้วย

เดือนเก้าหรือเดือนสิงหาคม เป็นงานบุญวันสารทไทยที่ทำขึ้นเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ชาวบ้านจะนำเอาอาหารคาวหวานและข้าวกระยาสารทไปทำบุญที่วัด ถ้าหากไม่ทำเชื่อกันว่าผู้ที่ล่วงลับไปแล้วจะไม่ได้รับส่วนบุญใดๆอีก

เดือนสิบเอ็ดหรือเดือนตุลาคม ทำบุญวันออกพรรษา จะมีการตักบาตรเทโวและการกวนข้าวทิพย์ ชาวบ้านจะนำ แป้ง นม เนย น้ำตาล ถั่ว งา มะพร้าว ต้นข้าวตั้งห้อง น้ำผึ้ง ใบเตย เพื่อนำมารวมกันในการกวนข้าวทิพย์ ซึ่งมีความเชื่อว่าข้าวทิพย์เป็นยาใคร่ได้กินจะดี ชาวบ้านจะช่วยกันกวนข้าวทิพย์มีการทำพิธี โดยมีพระสงฆ์สาวก 4 องค์และใช้เด็กสาวพรหมจารีย์ 4 คน เริ่มพิธีกวนข้าวทิพย์ และในตอนเช้าก็ทำบุญตักบาตรข้าวสารที่เรียกว่าตักบาตรเทโว

เดือนสิบสองหรือเดือนพฤศจิกายน ทำบุญประเพณีวันลอยกระทง

1.2.4 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลภูคจิก ทำหน้าที่ดูแลความสงบสุขในหมู่บ้าน เนื่องจากหมู่บ้านไม่มีผู้ใหญ่บ้าน และผู้ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ คือ พระอธิการชุม เจ้าอาวาสวัดป่าสันตศีลารามและผู้อาวุโสหมู่บ้าน

การรวมกลุ่มที่มีในหมู่บ้านมีกลุ่มเดียว คือ

1. กลุ่มสหกรณ์ ตั้งขึ้น พ.ศ. 2539 สมาชิกในบ้านบุ 205 คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม 3,638,000 บาท

ภูมิปัญญาชาวบ้าน ด้านการเกษตร คือ นายทวี กรันสูงเนิน อายุ 59 ปี เชี่ยวชาญด้านการทำสวนส้มโอ มีประสบการณ์ 8 ปี, นายเล็ก โฉสูงเนิน อายุ 66 ปี เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นบ้าน ประสบการณ์ 31 ปี, นายศักดิ์ เคลือบสูงเนิน อายุ 50 ปี เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงวัวนม ประสบการณ์ 7 ปี

ด้านการแพทย์ไทย คือ นางสาวสุนทร โฉสูงเนิน อายุ 46 ปี เชี่ยวชาญด้านการนวดแผนไทย ประสบการณ์ 1 ปี 3 เดือน, นางศรีัญญา ประเสริฐ อายุ 42 ปี เชี่ยวชาญด้านการนวดแผนไทย ประสบการณ์ 1 ปี 3 เดือน, นางเยาวลักษณ์ สุริยะ อายุ 49 ปี เชี่ยวชาญด้านการนวดแผนไทย ประสบการณ์ 1 ปี 3 เดือน

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

2.1 ผลการประเมินองค์ประกอบการประเมินระดับหมู่บ้าน

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าระดับหมู่บ้าน (I)

1. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ความเข้าใจของประชาชนชาวบ้านนุ เข้าใจว่า กองทุนหมู่บ้าน คือ แหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้กันภายในหมู่บ้าน เป็นแหล่งเงินทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกและกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านแบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อความอยู่ดีกินดี รัฐบาลไม่ได้ให้เงินกองทุนมาฟรีๆ แต่ให้มาเพื่อให้ชาวบ้านที่เป็นสมาชิกบริหารจัดการกันเองตามความเหมาะสมของสภาพหมู่บ้าน เช่น การกำหนดดอกเบี้ยในอัตราที่สามารถใช้คืนเงินกองทุนได้ รวมทั้งเป็นการเพิ่มสภาพคล่องให้กับเศรษฐกิจในหมู่บ้าน

บ้านนุ หมู่ที่ 2 ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ได้ผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนด มีกระบวนการจัดตั้งโดยการจัดเวทีประชาคม ซึ่งมีผู้มาเข้าร่วมคือนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุดจิก สมาชิกสภาเทศบาลตำบลกุดจิก กลุ่มสตรีแม่บ้าน อสม. ประชาชนชาวบ้านนุ จำนวน 136 คราวเรือน จาก 164 คราวเรือน ถือว่าถูกต้องตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติคือ ผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมต้องไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมดเพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายหญิงในสัดส่วนเท่าเทียมกัน โดยเลือกคนดีมีความรู้ ประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด มีการเสนอชื่อ มีผู้รับรอง และลงมติตามหลักประชาธิปไตย

2. การประชาสัมพันธ์จากส่วนกลางผ่านทางหน่วยงานภาครัฐ ระดับอำเภอคือ

หน่วยงานพัฒนาชุมชน ระดับท้องถิ่นคือ เทศบาลตำบลกุดจิก สาธารณสุข รวมทั้งสื่อต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทำให้ประชาชนชาวบ้านนุรับทราบถึงนโยบายกองทุนหมู่บ้าน หลักการ วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การจัดทำระเบียบข้อบังคับ การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน การส่งคืนเงินกู้ การคิดดอกเบี้ย ขั้นตอนการกู้ยืม เอกสารการกู้เงิน เกณฑ์การคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติในการกู้เงิน

3. คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง มีทั้งหมด 14 คน ประกอบด้วย

1. นายวิชา	กามนต์	นายอำเภอสูงเนิน	ประธานอนุกรรมการ
2. นายมารุต	วัฒนกรณา	ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนา	อนุกรรมการ
3. นายนิพนธ์	เพ่งประสบ	ปลัดเทศบาลตำบลสูงเนิน	อนุกรรมการ

4. นางอภิรดี	พิณปรุ	ปลัดเทศบาลตำบลกุคจิก	อนุกรรมการ
5. นายสุรเดช	พลทม	เกษตรอำเภอสูงเนิน	อนุกรรมการ
6. นายวรศักดิ์	ธีระวัฒนา	สาธารณสุขอำเภอสูงเนิน	อนุกรรมการ
7. นายกำพล	ฤทธิรักษา	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอสูงเนิน	อนุกรรมการ
8. นายรักชาติ	กิริวัฒนศักดิ์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา	อนุกรรมการ
9. นายบรรณัติ	เสนจันฉิไชย	ผู้จัดการธนาคารออมสินสาขาสูงเนิน	อนุกรรมการ
10. นายเอื้อ	อุ๋นรัมย์	ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
11. นายโกมินทร์	ใจกลาง	ประธานชมรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	อนุกรรมการ
12. นายนคร	กิติพลธนากร	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสูงเนิน	อนุกรรมการ
13. นายทองม้วน	สุวรรณดวง	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุคจิก	อนุกรรมการ
14. นางสุนทร	ใจสุทธิ	พัฒนาการอำเภอสูงเนิน	อนุกรรมการ

ซึ่งคณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ มีหน้าที่ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์เตรียมประชาชนและชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงนโยบาย หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกของประชาชนและชุมชน
2. ประชาสัมพันธ์เพื่อกระบวนการเรียนรู้ในช่วงที่มีการเตรียมความพร้อมและการดำเนินงานบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. ประชุมชี้แจงผู้นำหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้ง และการบริหารกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบของคณะกรรมการกำหนด
4. สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนฯ ประเมินความพร้อมของกองทุนฯ สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินความพร้อมกองทุนฯ ให้จังหวัดทราบ
5. สนับสนุน ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอให้จังหวัดทราบ ตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
6. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ
7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

จากการจัดเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2544 ประชาชนชาวบ้านบุ ตำบลลุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ได้เลือกคณะกรรมการที่มีคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี
  2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุสี่สิบปีบริบูรณ์
  3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียด้านชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียด้านการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
  4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
  5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
  6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก
  7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออกหรือไล่ออกจากราชการองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการองค์การหรือหน่วยงานที่สังกัด
  8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
  9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20(3)
- และ (4)

การพ้นสภาพตำแหน่ง

1. คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนภายใน 30 วัน และกรรมการกองทุนซึ่งพ้นวาระจะต้องรักษาการในตำแหน่งจนกว่าจะจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนแต่จะเกิน 120 วันไม่ได้

2. กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง คณะกรรมการกองทุนมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งของเริ่มแรก ให้คณะกรรมการกองทุนจับฉลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด คณะกรรมการกองทุนที่จับฉลากออกถือว่าหมดวาระแรก

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเลือกมีจำนวน 12 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน ที่ปรึกษา 6 คน ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ
1.	นายชัช จีวีเศษ	ประธาน	49	ป.6	ค้าขาย
2.	นางส่องศรี ภูไทจิตรกุล	รองประธาน	42	ม.3	ค้าขาย
3.	นางลำจวน กิ่งแก้วกาญจน์	เลขานุการ	42	ปริญญาตรี	ข้าราชการครู
4.	น.ส.อนงค์นุช เหาะสูงเนิน	ผู้ช่วยเลขานุการ	27	ปริญญาตรี	ลูกจ้าง
5.	น.ส.จินตนา อินทะกนก	เหรัญญิก	25	ปริญญาตรี	พนักงานบริษัท
6.	นางศรัญญา ประเสริฐ	ผู้ช่วยเหรัญญิก	41	ปวช.	นวดแผนโบราณ
7.	น.ส.อารีย์ พดสูงเนิน	ผู้ช่วยเหรัญญิก	32	ม.6	ค้าขาย
8.	นายสายันต์ ศิริสูงเนิน	ประชาสัมพันธ์,	56	ป.4	เกษตรกร
9.	นางสิงห์โท มีระแวง	กรรมการพิจารณาเงินกู้	43	ป.7	รับจ้าง
10.	นายชลอ ชันทรล้อมรัตน	ผู้ช่วยกรรมการพิจารณาเงินกู้	47	ป.6	ลูกจ้างเทศบาล
11.	นายกมลชนก ภูมิรินทร์	กรรมการเร่งรัดเงินกู้	22	ปวส.	ลูกจ้างบริษัท NK
12.	นายพิศณุ ชุ่มสูงเนิน	กรรมการเร่งรัดเงินกู้	40	ปวช.	รับจ้าง

ตารางที่ 4.11 ผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ
1.	นางกถิณฐา ภูไทจิตรกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ	65	ป.6	สท.เทศบาล
2.	นางสมสนิถ เรา้สูงเนิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ	39	ปริญญาตรี	สท.เทศบาล

ตารางที่ 4.12 ที่ปรึกษา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ
1.	นายไพฑูรย์ วชิรโลหพันธ์	ที่ปรึกษา	46	ปริญญาตรี	ข้าราชการครู
2.	นายสมชาย แก้วปรารงค์	ที่ปรึกษา	39	ปวส.	รับราชการ
3.	นางสมศรี แก้วปรารงค์	ที่ปรึกษา	39	ปวส.	รับราชการ
4.	นายสมใจ เรืองศรี	ที่ปรึกษา	47	ป.6	รับจ้าง
5.	นายปลอด กองโคกกรวด	ที่ปรึกษา	62	ป.6	เกษตรกร
6.	นางวราภรณ์ ปทุมนุกุลศรี	ที่ปรึกษา	33	ปริญญาตรี	พยาบาล

กองทุนหมู่บ้านนุ มี คณะกรรมการ 3 ท่านแจ้งความประสงค์จะลาออกจากการเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และทางกองทุนก็ได้อนุมัติการลาออก ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. นางลำจวน กิ่งแก้วกาญจน์
2. น.ส.อารีย์ พตสูงเนิน
3. น.ส.อนงค์นุช เหาะสูงเนิน

ดังนั้นทางกองทุนหมู่บ้านนุ จึงจัดประชุมสมาชิก เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2545 ณ ที่ทำการกองทุน เวลา 16.00 น. เพื่อแจ้งการลาออกและมีการเลือกกรรมการใหม่คือ นางหนูเนียน เหาะสูงเนิน ตามมติที่ประชุม ดังแสดงตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนุ ณ วันที่ 7 มกราคม 2545

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ
1.	นายชาติ จีวิเศษ	ประธาน	49	ป.6	ค้าขาย
2.	นางστόศรี ภูไผจิตรกุล	รองประธาน	42	ม.3	ค้าขาย
3.	นางหนูเนียน เหาะสูงเนิน	เลขานุการ	59	ป.4	ค้าขาย
4.	น.ส.จินตนา อินทะกนก	เหรัญญิก	25	ปริญญาตรี	พนักงานบริษัท
5.	นางศรีธัญญา ประเสริฐ	ผู้ช่วยเหรัญญิก	41	ปวช.	นวดแผนไทย
6.	นายสาขันธ์ ศิริสูงเนิน	ประชาสัมพันธ์	32	ม.6	เกษตรกร
7.	นายสิงห์โห มีระแวง	กรรมการพิจารณาเงินกู้	43	ป.4	รับจ้าง
8.	นายชลธ จันทร์ล้อมรัตน์	ผู้ช่วยกรรมการพิจารณาเงินกู้	47	ป.6	ลูกจ้างเทศบาล
9.	นายกมลชนก ภูมิรินทร์	กรรมการเร่งรัดเงินกู้	22	ปวส.	ลูกจ้างบริษัทNK
10.	นายพิศณุ ชุ่มสูงเนิน	กรรมการเร่งรัดเงินกู้	40	ปวช.	รับจ้าง

5. การเตรียมความพร้อม / สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการกองทุน

ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกทุกคนต้องให้ความสนใจ และมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการกองทุนของตนเอง โดยมีการตัดสินใจร่วมกัน การจัดโครงสร้างองค์กร บทบาทหน้าที่ การกำหนดกฎกติการ่วมกัน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นมีความพร้อมดีในระดับหนึ่ง คูได้จากคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถ อีกทั้งมีความสนใจ เอาใจใส่หาความรู้ ให้ความร่วมมือกับงานของกองทุน และกรรมการบางท่านยังมีความรู้ ประสบการณ์ด้านการจัดทำบัญชีเป็นต้น แต่ก็ยังคงต้องอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้อีกมาก เนื่องจากการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายเร่งด่วนประกอบกับหมู่บ้านยังไม่เคยมีการตั้งกลุ่มออมทรัพย์หรือกลุ่มอาชีพ ดังนั้นคณะกรรมการกองทุนจึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้จากกองทุนหมู่บ้านอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จ และยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งก็คือ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสูงเนิน เป็นที่ปรึกษาให้ รวมถึงคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนุได้เข้ารับการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีตามที่ทางอำเภอจัดขึ้น เป็นการเพิ่มทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

6. เงินกองทุน 1 ล้านบาท

บ้านนุ หมู่ที่ 2 ได้รับอนุมัติเงินกองทุน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้นำเงินกองทุนหมู่บ้านนี้ไปฝากธนาคาร ออมสิน สาขาสูงเนิน โดยฝากเป็นบัญชีประเภท ออมทรัพย์ ใช้ชื่อบัญชีว่ากองทุนหมู่บ้านนุ หมู่ที่ 2 บัญชีเลขที่ 06 - 4306 - 20 - 048184 - 2 ในวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544

7. เงินสะสมอื่นๆ ตามระเบียบฯ หมวด 6 ข้อ 23 (2-18)

ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านนุมีเงินในบัญชีหลังจากปล่อยกู้และรับชำระหนี้ จำนวน 229,324.07 บาท นอกจากเงินกองทุน 1 ล้านบาทแล้ว ยังมีเงินทุนสะสมประเภทอื่น โดยฝากเป็นบัญชีออมทรัพย์ ใช้ชื่อบัญชีว่า ออมทรัพย์บ้านนุ บัญชีเลขที่ 06 - 4306 - 20 - 052180 - 7 ปัจจุบันมีเงินในบัญชีหลังจากการปล่อยให้กู้แล้ว จำนวน 10,402.37 บาท

8. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน

ปัจจัยอีกด้านคือบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านนุ ชื่อ นางสาวอนงค์นุช เหาะสูงเนิน จบการศึกษาปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง (กรุงเทพฯ) มีภูมิลำเนาอยู่ที่ บ้านนุ หมู่ 2 ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านนุ ได้เริ่มปฏิบัติงานเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2544 โดยมีหน้าที่ประเมินผลกองทุนหมู่บ้านนุเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ

บริหารจัดการ และเก็บข้อมูลภายในหมู่บ้าน เช่นข้อมูลของจำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติให้ผู้กู้แต่ละราย ข้อมูลที่เกี่ยวกับหมู่บ้านด้านต่างๆ

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการระดับหมู่บ้าน (PC)

1. การจัดทำระเบียบกองทุน

เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแล้ว คณะกรรมการกองทุนและประชาชนชาวบ้านนุ ร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน (กติกา) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของตนเอง โดยมีแนวทางดังนี้

ประเด็นที่ต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด คือ

- สมาชิกขอกู้ได้รายละไม่เกิน 20,000 บาท หากต้องการกู้มากกว่านี้ต้องส่งคำขอกู้เข้าสู่เวทีการพิจารณาของหมู่บ้าน (ในขั้นนี้วงเงินสูงสุดไม่เกิน 50,000)
- การชำระคืนเงินกู้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

ประเด็นอื่น ๆ ตามที่ประชุมสมาชิกตกลงหลักเกณฑ์โดยให้ระเบียบสอดคล้องกับหมู่บ้านและสมาชิกทั้งหมดให้ความเห็นชอบระเบียบกองทุนหมู่บ้านนุ

สำหรับปัญหาในการจัดทำระเบียบมีดังนี้คือ จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบตามที่กำหนด คณะกรรมการยังไม่เข้าใจระเบียบดีพอ ทำให้เกิดความล่าช้า

2. การจัดทำเอกสารเพื่อขอเงินทะเบียนกองทุน

กระบวนการในการจัดทำเอกสารในการขอเงินทะเบียนจะมีผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วย นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลจตุจิก ปลัดเทศบาลตำบลจตุจิก พัฒนาการประจำตำบลจตุจิก สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจตุจิก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนุ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านนุ ซึ่งวิธีการในการจัดทำเอกสารการขอเงินทะเบียนนั้น ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อคัดเลือกที่ปรึกษากองทุนหมู่บ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ร่วมกันจัดทำเอกสารพร้อมทั้งรับค่าธรรมเนียมและเปิดบัญชีเงินฝาก

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือสมาชิกไม่ยอมมาประชุมในการจัดทำทะเบียน ทำให้เกิดการจัดทำเอกสารช้าและไม่พร้อมเพรียงกัน

3. ระบบบัญชีกองทุน

ระบบบัญชีกองทุน คณะกรรมการกองทุนจะมอบหมายหน้าที่ในการจัดทำบัญชีให้ เสรัญญิก ผู้ช่วยเสรัญญิก ตลอดจนคณะกรรมการกองทุนที่มีความสามารถในการทำบัญชี เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนเป็นไปด้วยความเป็นระเบียบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งบัญชีที่กองทุนหมู่บ้านนุจัดทำขึ้น มี ดังนี้

1. ทะเบียนคุมรายได้
2. ทะเบียนคุมค่าใช้จ่าย
3. ทะเบียนคุมรายรับกองทุน 1 ล้านบาท
4. ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว
5. ทะเบียนคุมเงินสัจจะ
6. ทะเบียนคุมเงินรับฝาก
7. ทะเบียนคุมเงินค่าหุ้น

ซึ่งระบบบัญชีมีการจัดทำอย่างรอบคอบ รายงานต่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านทุกเดือน

ปัญหาที่พบในการจัดทำบัญชี คือ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีเหรียญกษาปณ์ที่จบปริญญาตรี บริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี ซึ่งมีความสามารถในการทำบัญชีแต่ปัจจุบันเหรียญกษาปณ์ทำงานบริษัททำให้มีเวลาในการทำบัญชีกองทุนไม่เพียงพอ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคนอื่น ๆ ก็ไม่ช่วยเพราะไม่มีความรู้ด้านบัญชี ประกอบกับกองทุนหมู่บ้านมีการชำระหนี้เงินกู้เป็นรายเดือนถึง 47 ราย ทุกเดือนจะมีความเคลื่อนไหวของเงิน และที่เป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ สมาชิกผู้กู้ที่นำเงินไปชำระคืนที่ธนาคาร ไม่นำเอกสารการชำระเงินมาคืนกองทุน

4. กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ช่วงเวลาที่รับสมัครสมาชิกกองทุนตั้งแต่มีการจัดตั้งกองทุนจนถึงปัจจุบัน ผู้ที่ต้องการสมัครสมาชิกกองทุนต้องมีคุณสมบัติตามที่ระเบียบกองทุนหมู่บ้านกำหนด และปัจจุบันเปิดโอกาสให้ชาวบ้านผู้สนใจสมัครเป็นสมาชิกเพิ่ม โดยเป็นผู้ที่อยู่ในบ้านเลขที่เดียวกันแต่คนละครอบครัวก็สามารถสมัครและกู้ได้ ถ้าคณะกรรมการพิจารณาแล้วว่าอยู่คนละครอบครัวจริง

4.1 การรับสมัครสมาชิก

ขั้นตอนของการรับสมัครสมาชิกต้องยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะรายบุคคลและกลุ่ม (กลุ่มที่มีอยู่แล้วที่มีการดำเนินงานเป็นรูปธรรมชัดเจน, กลุ่มที่ตั้งขึ้นมาใหม่ตามหลักเกณฑ์ของกองทุน โดยจำกัดจำนวนสมาชิกต้องมี 5 คน) และคณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับตามคุณสมบัติของสมาชิกโดยชอบธรรม เมื่อคณะกรรมการพิจารณาตามคุณสมบัติของสมาชิกเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกบุคคลนั้นจะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า 30 บาท ค่าสมุด 5 บาท ค่าหุ้นหุ้นละ 10 บาท และต้องมีหุ้นอย่างน้อย 5 หุ้นแต่ไม่เกิน 10 หุ้น และเงินฝากสัจจะตั้งแต่ 50 บาทแต่ไม่เกิน 100

บาท และเงินรับฝากตามที่สมาชิกจะฝาก ภายในวันที่รับสมัคร หากสมาชิกไม่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติจากคณะกรรมการ ทางกองทุนจะคืนเงินให้ตามจำนวนที่ขึ้น ยกเว้นเงินค่าสมุดค่าธรรมเนียมแรกเข้า

4.2 การหมดสภาพ

สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่างๆดังต่อไปนี้

1. ตาย
2. ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
3. วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
4. ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม
5. จงใจฝ่าฝืนระเบียบกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
6. จงใจบิดเบือนความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
7. นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
8. มีลักษณะและคุณสมบัติไม่ตรงกับที่กำหนด

4.3 ประเภทสมาชิก

การกำหนดประเภทสมาชิกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือรายบุคคล และกลุ่มองค์กร สมาชิกในหมู่บ้านนุญนิยมสมัครสมาชิกรายบุคคล เพราะจะได้รับสิทธิประโยชน์เพียงผู้เดียวและนำเงินไปทำอาชีพตามที่ตนเองต้องการ โดยไม่ต้องรับผิดชอบหนี้สินร่วมกับผู้อื่น

4.4 การทำทะเบียนสมาชิก

กองทุนหมู่บ้านนุญมีการจัดทำทะเบียนสมาชิกตามตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านนุญ หมู่ที่ 2 ต.กุดจิก อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา

ที่	เลขที่สมาชิก	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่	อาชีพ	สมัครเป็นสมาชิกวันที่	ลาออกวันที่
1	44-1811-0001	นางละมัย ชนดีจ้อหอ	6	เพาะถั่วงอก	18/11/44	
2	44-1811-0002	นางอำนาจ โฉสูงเนิน	56	ทำนา	18/11/44	
3	44-1811-0003	นางสะอาด สุธิยะ	18/4	ค้าขาย	18/11/44	
4	44-1811-0004	นายสุกานิต เหมนินธิ	51/2	รับจ้าง	18/11/44	

ตารางที่ 4.14 ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ต.กุดจิก อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา (ต่อ)

ที่	เลขที่สมาชิก	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่	อาชีพ	สมัครเป็นสมาชิกวันที่	ลาออกวันที่
5	44-1811-0005	นางฉลอม แสงกล้า	20/2	แม่บ้าน	18/11/44	
6	44-1811-0006	นางทองดี สุวรรณ	44/1	แม่บ้าน	18/11/44	
7	44-1811-0007	นางเจียว เรืองศรี	44	แม่บ้าน	18/11/44	
8	44-1811-0008	นายวุฒิศักดิ์ เรืองศรี	36/1	รับจ้าง	18/11/44	
9	44-1811-0009	นางบุญรัตน์ ใหญ่สูงเนิน	35/2	แม่บ้าน	18/11/44	
10	44-1811-0010	นายไพบุลย์ วชิรโลหะพันธ์	2/1	ค้าขาย	18/11/44	
11	44-1811-0011	น.ส.ฉลอม มุลมหา	70	รับจ้าง	18/11/44	
12	44-1811-0012	นายกิติ กิ่งแก้วกาญจน์	73/5	ช่างซ่อมรถ	18/11/44	
13	44-1811-0013	นางลำไย ไสสูงเนิน	70/1	รับจ้าง	18/11/44	
14	44-1811-0014	นางจาบ รมยาคม	104	ทำไร่ - ทำนา	18/11/44	
15	44-1811-0015	นางมะริน พิมพ์ลา	85	รับจ้าง	18/11/44	27/11/44
16	44-1811-0016	นางพิมพ์พรหม กะทิพรมราช	106	รับจ้าง	18/11/44	
17	44-1811-0017	นายธนิน ภูมิสูงเนิน	8/1	ลูกจ้าง	18/11/44	
18	44-1811-0018	นางน้อย วงศ์กลาง	90/1	ค้าขาย	18/11/44	
19	44-1811-0019	นางเครือ ก้องสูงเนิน	59/1	รับจ้าง	18/11/44	
20	44-1811-0020	น.ส.ระเบียบ ชมชื่น	72	ค้าขาย	18/11/44	
21	44-1811-0021	นางลาววัลย์ อันสูงเนิน	11	ค้าขาย	18/11/44	
22	44-1811-0022	นางยัง สร้อยอุทา	101	แม่บ้าน	18/11/44	
23	44-1811-0023	นางแสงจันทร์ เอี่ยมสูงเนิน	90	แม่บ้าน	18/11/44	
24	44-1811-0024	นางสมศรี แก้วปรารงค์	73	รับราชการ	18/11/44	
25	44-1811-0025	นางพิศ ไสสูงเนิน	8	ค้าขาย	18/11/44	
26	44-1811-0026	นายสมพงษ์ จันทร์เกาะ	58	รับจ้าง	18/11/44	
27	44-1811-0027	นางหนูเนียน เหาะสูงเนิน	35/1	ค้าขาย	18/11/44	
28	44-1811-0028	นางพิศ ไสสูงเนิน	3/1	เกษตรกร	18/11/44	
29	44-1811-0029	นางพัชรินทร์ จังอินทร์	68	รับจ้าง	18/11/44	
30	44-1811-0030	นางจำปี เปรี่ยมสูงเนิน	70/2	ค้าขาย	18/11/44	
31	44-1811-0031	น.ส.จรรย์ ไสสูงเนิน	13	ค้าขาย	18/11/44	
32	44-1811-0032	นางบังอร ศิริรัตน์	65	ค้าขาย	18/11/44	
33	44-1811-0033	นางเยาวลักษณ์ สุริยะ	27	ลูกจ้าง	18/11/44	
34	44-1811-0034	นายเอี่ยม ช่างสูงเนิน	27/1	ค้าขาย	18/11/44	
35	44-1811-0035	นายประจักษ์ ฝดสูงเนิน	73/4	ลูกจ้าง	18/11/44	

ตารางที่ 4.14 ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ต.กุคจิก อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา(ต่อ)

ที่	เลขที่สมาชิก	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่	อาชีพ	สมัครเป็นสมาชิกวันที่	ลาออกวันที่
36	44-1811-0036	นางสีนวล มีระวาง	30/1	แม่บ้าน	18/11/44	
37	44-1811-0037	นางสุจิน ศรีใหม่	73/6	ค้าขาย	18/11/44	
38	44-1811-0038	น.ส.วันเพ็ญ ทะยานยุทธ์	74	ค้าขาย	18/11/44	
39	44-1811-0039	นางสัมพันธ์ สิงห์สูงเนิน	85/1	ค้าขาย	18/11/44	2/12/44
40	44-1811-0040	น.ส.ลำดวน สุกรินทร์	53/1	ค้าขาย	18/11/44	
41	44-1811-0041	นายสุนทร เวงกลาง	53	เกษตรกร	18/11/44	
42	44-1811-0042	นายสายฟ้า ไกรสร	50	ตัดเย็บเสื้อผ้า	18/11/44	
43	44-1811-0043	นางภิรมย์ ศรีใหม่	84	ค้าขาย	18/11/44	
44	44-1811-0044	นายสำเร็จ มีมุงธรรม	23	รับจ้าง	18/11/44	
45	44-1811-0045	นางนันทกาญจน์ แก้วแสง	30	แม่บ้าน	18/11/44	
46	44-1811-0046	นายชลอ จันทร์ล้อมรัตน์	38	ลูกจ้าง	18/11/44	
47	44-1811-0047	นางสุคภาพร ภูสะพาน	82/1	ค้าขาย	18/11/44	
48	44-1811-0048	นางเพียงใจ วันทอง	73/1	ค้าขาย	18/11/44	
49	44-1811-0049	นายสุพรรณ บุตรงาม	82	รับจ้าง	18/11/44	
50	44-1811-0050	นางลำยอง เคลือบสูงเนิน	62	เกษตรกร	18/11/44	
51	44-1811-0051	นางจุรี ผาดไรสง	50	รับราชการ	18/11/44	
52	44-1811-0052	นายโอภาส รมยากม	111	ค้าขาย	18/11/44	
53	44-1811-0053	นายกมลชนก ภูรินทร์	15/2	พนักงานบริษัท	18/11/44	
54	44-1811-0054	น.ส.สำราญ ศิริสูงเนิน	96	บัณฑิตกองทุน	18/11/44	
55	44-1811-0055	นางสมนึก วรรณโกยิตย์	36	รับจ้าง	18/11/44	
56	44-1811-0056	น.ส.อนงค์นุช เหาะสูงเนิน	35/1	บัณฑิตกองทุน	18/11/44	
57	44-1811-0057	นางจุฬภาณี กรันสูงเนิน	15/3	ทำสวน	18/11/44	
58	44-1811-0058	น.ส.จินตนา อินทะกนก	35	พนักงานบริษัท	18/11/44	
59	44-1811-0059	นางลำจวน กิ่งแก้วกาญจน์	73/5	รับราชการ	18/11/44	
60	44-1811-0060	นายชัค จิววิเศษ	73/2	ค้าขาย	18/11/44	
61	44-1811-0061	นางส่องศรี ภูไพจิตรกุล	32/1	ค้าขาย	18/11/44	
62	44-1811-0062	นายสายันต์ ศิริสูงเนิน	96	เกษตรกร	18/11/44	
63	44-1811-0063	น.ส.สมจิต ใจกำปัง	97	ค้าขาย	18/11/44	
64	44-1811-0064	นายสิงห์โท มีระวาง	30/1	ค้าขาย	18/11/44	
65	44-1811-0065	นางโสภา ชื่นขุนทด	35	แม่บ้าน	18/11/44	
66	44-1911-0066	นางวราภรณ์ นอสูงเนิน	83	ตัดเย็บเสื้อผ้า	19/11/44	
67	44-1911-0067	น.ส.จัค แผนพิมาย	99	รับจ้าง	19/11/44	

ตารางที่ 4.14 ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 ต.กุคจิก อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา (ต่อ)

ที่	เลขที่สมาชิก	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่	อาชีพ	สมัครเป็นสมาชิกวันที่	ลาออกวันที่
68	44-1911-0066	นายฉัฐจักร สรสิทธิ์	1/1	ทำสวน	19/11/44	
69	44-2211-0066	นางน้อย เขียวสูงเนิน	3/2	ค้าขาย	22/11/44	
70	44-2211-0066	นางหัน พิมพิลา	85	ค้าขาย	22/11/44	
71	44-2211-0066	นายนภา ไหม่สูงเนิน	78	ค้าขายของเก่า	22/11/44	
72	44-2311-0066	นางกัญญา ภูรินทร์	15/2	ค้าขาย	23/11/44	
73	44-2311-0066	นายชวลิต จันทร์ดีอมรัตน์	122	เกษตรกร	23/11/44	
74	44-2411-0066	น.ส.ดาวเรือง โฉสูงเนิน	3/1	นักศึกษา	24/11/44	
75	44-2411-0066	น.ส.สมหมาย เลาสสูงเนิน	31	ค้าขาย	24/11/44	
76	44-2811-0066	นางทัศนีย์ จินคณา	32	ค้าขาย	28/11/44	
77	44-2811-0066	นางเกษร วงศ์อุทาร์	32/2	ลูกจ้าง	28/11/44	
78	44-2811-0066	น.ส.นิคม เรืองศรี	84	ค้าขาย	28/11/44	
79	44-2811-0079	นายไสว ทิพย์สูงเนิน	26/1	บริการรถตู้	28/11/44	
80	44-2811-0080	น.ส.เหลือบ ชมชื่น	72	ค้าขาย	28/11/44	
81	44-2811-0081	นางศรีัญญา ประเสริฐ	006	ลูกจ้าง	28/11/44	
82	44-2811-0082	นายพิศณุ ชุ่มสูงเนิน	87/1	เกษตรกร	28/11/44	
83	44-1612-0083	นายอำนาจ สุริยะ	18/3	เกษตรกร	16/12/44	
84	44-1612-0084	นางสุพรรณิ คำวงศ์	53/2	ลูกจ้าง บ.ซีเกท	16/12/44	
85	44-1612-0085	นายกังวาล เหิบกระโทก	93/1	ผู้ซ่อมรถยนต์	16/12/44	
86	44-1612-0086	นายชูเกียรติ โกศลนิริฎพันธ์	19/5	ผู้ซ่อมรถ	16/12/44	
87	44-1612-0087	นายควน แก่นสูงเนิน	12	รับจ้าง	16/12/44	
88	44-1612-0088	นางประภาวดี นอสูงเนิน	6/2	ค้าขาย	16/12/44	
89	44-1612-0089	นายพินิต นอสูงเนิน	73/3	เกษตรกร	16/12/44	
90	44-2212-0090	นายเรืองศรี กลองสูงเนิน	6/1	ค้าขาย	22/12/44	
91	44-2212-0091	นางเพทาย เครือสูงเนิน	105	บัณฑิตกองทุน	22/12/44	
92	44-2212-0092	นายเป็ง โฉสูงเนิน	79	เกษตรกร	22/12/44	
93	44-2212-0093	นางวิเชียร ทิพย์สูงเนิน	26/1	ค้าขาย	22/12/44	
94	44-2212-0094	น.ส.สุนทร โฉสูงเนิน	13	ลูกจ้าง	22/12/44	
95	45-2004-0095	นางวรรณี ช่วงสูงเนิน	27/1	ค้าขาย	20/04/45	
96	45-2306-0096	นายชอบ โฉสูงเนิน	56	เกษตรกร	23/06/45	
97	45-0107-0097	นางจรัส จิววิเศษ	73/2	ค้าขาย	01/07/45	

5. กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน

ขั้นตอนการขอกู้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้จากกองทุนหมู่บ้านจะต้องเขียนโครงการขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน โดยยื่นคำขอกู้กับคณะกรรมการกองทุน
2. คณะกรรมการมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน 20,000 บาท
3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอกู้ทั้งหมดหรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน
4. ให้ผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีธนาคารออมสินสาขาสูงเนินและแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการทราบเพื่อที่คณะกรรมการจะได้จัดทำหนังสือโอนเงินกู้ให้ผู้กู้

5.1 การคัดเลือกผู้กู้

1. ต้องเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และมีคุณสมบัติตามระเบียบข้อบังคับกองทุน
  2. โครงการที่ขอกู้ต้องเป็นโครงการที่สามารถทำได้จริงมีความเป็นไปได้ทางการตลาดไม่มีอัตราเสี่ยงต่อการลงทุนและคุ้มค่ากับการลงทุน
- ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากสมาชิกกู้ยืมเงินไปไม่ทำตามวัตถุประสงค์และกู้เงินได้น้อยกว่าที่ขอกู้ไปสมาชิกเข้าใจว่าคณะกรรมการบางคนลำเอียงในการพิจารณาสมาชิกที่ขอกู้

5.2 เอกสารประกอบการขอกู้

- แบบฟอร์มประวัติผู้กู้ (ใบสมัครสมาชิก)
- แบบเสนอโครงการขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- หนังสือสัญญาเงินกองทุน
- หนังสือสัญญาค้ำประกัน
- แบบฟอร์มการประเมินการพิจารณาเงินกู้ คำขอกู้เงินกองทุน
- สำเนาทะเบียนบ้านผู้กู้ถ่ายเอกสาร
- สำเนาบัตรประชาชนผู้กู้ถ่ายเอกสารและผู้ยินยอมให้กู้(คู่สมรส)
- สำเนาบัตรประชาชนผู้ค้ำประกันถ่ายเอกสาร 2 คน
- เลขที่บัญชีธนาคาร

ปัญหาและอุปสรรค สมาชิกบางคนกรอกข้อมูลไม่ละเอียดไม่ถูกต้องทำให้คณะกรรมการเสียเวลาทำงานและคณะกรรมการบางคนพิจารณาไม่เป็นธรรมลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

5.3 การโอนเงินให้ผู้กู้

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติให้ผู้กู้จากคณะกรรมการกองทุนตามเงื่อนไขของกองทุน และสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ต้องแจ้งหมายเลขบัญชีเงินฝากให้คณะกรรมการทราบเพื่อที่คณะกรรมการจะได้แจ้งให้ธนาคารทราบในหนังสือ โอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้

ปัญหาการกู้โอนเงินคือการที่สมาชิกไม่แจ้งเลขที่บัญชีทำให้เสียเวลาในการทำเอกสารและเมื่อไปที่ธนาคารก็จะเกิดความล่าช้า

5.4 การรับชำระหนี้

ขั้นตอนในการรับชำระหนี้สมาชิกผู้กู้ต้องส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยที่กำหนดภายในหนึ่งปี สมาชิกต้องมาติดต่อกับคณะกรรมการเพื่อที่จะส่งเงิน แล้วคณะกรรมการจะกรอกรายละเอียดในหนังสือแจ้งความประสงค์การชำระหนี้ จะมีรายละเอียด ชื่อ-สกุล ชื่อกองทุน เลขที่บัญชี เงินต้น และดอกเบี้ยจำนวน 3 ชุด ใบฝากเงินธนาคารออมสินจำนวน 2 ใบ นำเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยกับเอกสารยื่นที่ธนาคาร เมื่อธนาคารรับเอกสารจะส่งสำเนาคืน 2 ชุด ชุดแรกให้คณะกรรมการ อีก 1 ชุดเก็บไว้กับตัวเองเพื่อเป็นหลักฐาน

ปัญหาที่พบสมาชิกส่งเงินแล้วไม่นำสำเนาการชำระหนี้ส่งคืนคณะกรรมการและไม่มีเงินส่งตามกำหนดที่ตั้งเอาไว้ ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย

6. การส่งเสริมการใช้เงินกู้

6.1 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ

เนื่องจากโครงการที่สมาชิกเขียนขอกู้เงินเป็นอาชีพที่สมาชิกทำอยู่แล้วเพียงแค่ค่าใช้จ่ายไม่พอจึงต้องขอกู้เงินกองทุนนี้เป็นทุนในการพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น โดยไม่มีผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการประกอบอาชีพ

6.2 การตลาดของสมาชิกกองทุน

จะเป็นการตลาดเอง แต่การขายผลผลิตต้องขึ้นอยู่กับราคาตลาดบางที่ที่รับซื้อผลผลิตในราคาสูง บางที่ที่รับซื้อผลผลิตราคาต่ำขึ้นอยู่กับกลไกการตลาด เพราะยังไม่มีการส่งเสริมการตลาดหรือการตลาดกลางไว้รองรับผลผลิตของสมาชิกเพื่อราคาสินค้าหรือผลผลิตที่สมาชิกจะขายได้ในราคาที่เป็นธรรม

7. การตรวจสอบการใช้เงินกู้

การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ เนื่องจากสมาชิกกองทุนที่เขียนโครงการขอกู้เงินกองทุนเพื่อไปพัฒนาอาชีพของตนเองที่ทำอยู่แล้วให้ดีขึ้น ก็ถือว่าสมาชิกกองทุนกู้เงินไปทำตามวัตถุประสงค์เพราะโครงการที่ขอกู้ไปนั้นเป็นอาชีพที่สมาชิกทำอยู่ปัจจุบัน เพียงแต่ทุนไม่เพียงพอ

สำหรับประกอบอาชีพ จึงจำเป็นต้องกู้เพิ่ม การตรวจสอบจึงทำได้ง่ายการตรวจสอบจะมี 2 ครั้ง/ปี โดยคณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบว่าอาชีพที่ทำอยู่นั้นเหมือนใน โครงการที่ขอกู้จริง

ปัญหาที่พบคือมีสมาชิกกองทุนบางส่วนที่กู้เงินไปแล้วไม่ทำตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้จริง

8. การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ไม่มีการจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานเนื่องจากกรรมการไม่มีความพร้อมพอที่จะจัดทำรายงานและไม่มีผู้มาแนะนำหรือให้ความรู้เกี่ยวกับด้านนี้เลย ทางคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอไม่ได้ตั้งระเบียบเอาไว้ว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องจัดทำรายงาน จึงไม่มีการจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

9. แนวทางในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านในการจัดสรรผลประโยชน์

มีแนวทางดังนี้เมื่อสิ้นปีทางบัญชีและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ จะมีการจัดสรรกำไรสุทธิดังนี้

1. เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละสิบห้า
2. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้ ในอัตราร้อยละห้า
3. เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละยี่สิบ
4. เป็นเงินสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละยี่สิบ
5. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละยี่สิบ
6. อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร ในอัตราร้อยละยี่สิบ

10. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยนักศึกษากองทุน

ประเภทเครือข่ายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท โดยมีกลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่ายคือ สมาชิกกองทุน, คณะกรรมการ, บัณฑิตกองทุน, การสร้างเครือข่ายทำโดยการจัดเวทีประชาคมและการจัดกลุ่มเสวนากลุ่มภายในหมู่บ้าน ชาวบ้านที่เข้าร่วมเครือข่ายมีความพึงพอใจเพราะได้รับความรู้ ประสบการณ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ปัญหาของสมาชิกกองทุนไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับการสร้างเครือข่ายเลย เพราะสมาชิกมาประชุมบ่อยไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นร่วมในการจัดทำเวทีประชาคมเพราะที่ผ่านมามีบ้านไม่เคยมีการจัดตั้งกลุ่มและไม่เคยมีการจัดประชาคมประกอบกับประชาชนไม่สนใจ

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตระดับหมู่บ้าน (PD)

1. จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

มีจำนวนสมาชิกเดิม 94 ลาออก 2 คน คงเหลือ 92 คน กองทุนหมู่บ้านตั้งเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2544 จำนวนสมาชิกที่มีอยู่ปัจจุบัน 94 คน ดังแสดงตามตารางที่ 14.5

ตารางที่ 4.15 จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 2

วัน เดือน ปี	จำนวนครัวเรือน			จำนวนคน		
	ทั้งหมด	ที่เป็นสมาชิก	%	ทั้งหมด	ที่เป็นสมาชิก	%
1.วันแรกตั้ง (26ส.ค.44)	164	71	43.29	691	94	13.60
2.ลาออก(21พ.ย. , 2ธ.ค. 44)	164	72	43.90	691	92	13.31
3.วันที่ 1 กรกฎาคม 2545	164	70	42.68	691	94	13.60

จำนวนสมาชิกกองทุนมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากระเบียบข้อบังคับกองทุนกำหนดให้ครัวเรือนละ 1 รายทำให้สมาชิกมีการลาออก และต่อมามีผู้ที่มีความประสงค์จะสมัครสมาชิกโดยไม่กู้จึงมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

2. จำนวนผู้ที่ได้เงินกู้

ตารางที่ 4.16 จำนวนสมาชิกผู้กู้ได้รับเงินกู้กองทุนบ้าน

ประเภทการกู้ยืม	จำนวนผู้ที่ยื่นกู้	จำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติ	ผู้ที่ได้รับอนุมัติต่อจำนวนสมาชิก	หมายเหตุ
ครั้งที่ 1				
1.เกษตรกรรม	21	21	1	
2.เลี้ยงสัตว์	7	7	1	
3.ค้าขาย	32	32	1	
4.การบริการ	8	8	1	
5.อุตสาหกรรม	2	2	1	
ในครอบครัว				
6.หาปัจจัยอาชีพ	2	2	1	

ตารางที่ 4.16 จำนวนสมาชิกผู้กู้ได้รับเงินกู้กองทุนบ้านบุ(ต่อ)

ประเภทการกู้ยืม	จำนวนผู้ที่ยื่นกู้	จำนวนผู้ที่ได้รับอนุมัติ	ผู้ที่ได้รับอนุมัติต่อจำนวนสมาชิก	หมายเหตุ
ครั้งที่ 2				
1.เกษตรกรรม	-	-	-	
2.เลี้ยงสัตว์	1	1	1	
3.ค้าขาย	2	2	2	
4.การบริการ	1	1	1	
5.อุตสาหกรรม	-	-	-	
ในครอบครัว				
6.หาปัจจัยอาชีพ	-	-	-	

เดือนธันวาคม มีจำนวนผู้ยื่นขอกู้จำนวน 72 ราย ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 72 ราย
 เดือนมิถุนายน มีจำนวนผู้ยื่นขอกู้จำนวน 1 ราย ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 1 ราย
 เดือนกรกฎาคม มีจำนวนผู้ยื่นขอกู้จำนวน 3 ราย ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 3 ราย
 รวมผู้ยื่นกู้ทั้งหมดจำนวน 71 ราย ได้รับอนุมัติเงินกู้รวมทั้งหมดจำนวน 71 ราย ซึ่งได้รับอนุมัติทั้ง 71 รายเท่ากับจำนวนผู้ที่ยื่นขอกู้ ดังแสดงตามตารางที่ 4.17

หมายเหตุ ผู้ที่ยื่นกู้เป็นสมาชิกที่ชำระหนี้หมดแล้วขอกู้ใหม่

ตารางที่ 4.17 รายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติให้กู้ ครั้งที่ 1

ที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงินกู้	วัตถุประสงค์	วันที่อนุมัติเงินกู้	เงื่อนไขการชำระ
1	นางพิมพ์พรธ กะทิพมราช	10,000	เลี้ยงปลา	7ธ.ค. 2544	รายเดือน
2	นางพัชรินทร์ จังอินทร์	10,000	ลงทุนเลี้ยงปลา	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
3	น.ส.สมหมาย เลาสูงเนิน	10,000	ลงทุนค้าขาย	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
4	นางจาบ รมชาคม	20,000	ลงทุนทำไร่มัน	7 ธ.ค. 2544	รายปี
5	นางยัง สร้อยอุทา	10,000	ลงทุนทำไร่ข้าวโพด	7 ธ.ค. 2544	รายปี
6	นางหัน พิมพ์ลา	5,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
7	นางน้อย วงศ์กลาง	5,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
8	นายเยี่ยม ช่างสูงเนิน	10,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน

ตารางที่ 4.17 รายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติให้กู้ ครั้งที่ 1(ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงินกู้	วัตถุประสงค์	วันที่อนุมัติเงินกู้	เงื่อนไขการชำระ
9	นางสมนึก วรรณโกยิตชัย	5,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
10	น.ส.นิยม เรืองศรี	20,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
11	นางจุรี ผาคไธสง	20,000	ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
12	นางสุจิน ศรีใหม่	20,000	แปรรูปอาหาร	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
13	นางเพียงใจ วันทอง	20,000	ธุรกิจขนส่ง	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
14	นางโสภา ชื่นขุนทด	20,000	ลงทุนเลี้ยงปลา	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
15	นางลำไย โสสูงเนิน	7,000	ลงทุนทำนา	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
16	นางลำควน สุกรินทร์	20,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายปี
17	นางกัญญา ภูรินทร์	20,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
18	นางพัค โสสูงเนิน	20,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายปี
19	นางแสงจันทร์ เขียมสูงเนิน	3,000	บรรเทาจ่าย	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
20	น.ส.จรัญ โสสูงเนิน	20,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
21	น.ส.ฉลอม มุลมทา	10,000	ลงทุนค้าขาย	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
22	นายสุนทร เวงกลาง	5,000	ลงทุนเลี้ยงปลา	7 ธ.ค. 2544	รายปี
23	นายชวลิต จันท์ล้อมรัตน	10,000	ลงทุนเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
24	นางน้อย เขียวสูงเนิน	20,000	ลงทุนขายข้าวแคง	7 ธ.ค. 2544	รายปี
25	น.ส.ระเบียบ ชมชื่น	10,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
26	นายกิติ กิ่งแก้วกาญจน์	20,000	ลงทุนค้าขาย	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
27	นางบังอร ศิริรัตน์	15,000	ลงทุนทำการค้า	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
28	นางจุฬามณี กรันสูงเนิน	20,000	ลงทุนทำสวนส้มโอ	7 ธ.ค. 2544	รายปี
29	นางเจียว เรืองศรี	10,000	ลงทุนเลี้ยงไก่จน	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
30	นางทองดี สุวรรณ	10,000	ลงทุนค้าขายผักสด	7 ธ.ค. 2544	รายเดือน
31	นางพิศ โสสูงเนิน	20,000	ลงทุนทำการเกษตร	17ธ.ค.2544	รายปี
32	นางสีนวล มีระเวง	20,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายปี
33	นางบุญรัตน์ ใหญ่สูงเนิน	20,000	ลงทุนเลี้ยงไก่	17ธ.ค.2544	รายเดือน
34	นายฉัฐจักร สรสิทธิ์	10,000	ลงทุนทำสวนส้มโอ	17ธ.ค.2544	รายปี
35	นางลาวลีย์ อันสูงเนิน	10,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายเดือน
36	นายวุฒิศักดิ์ เรืองศรี	8,000	ลงทุนทำนา	17ธ.ค.2544	รายเดือน
37	นางอำนวยการ โสสูงเนิน	15,000	ลงทุนทำนา	17ธ.ค.2544	รายปี
38	นางสออ่อน สุริยะ	10,000	ลงทุนทำการค้า	17ธ.ค.2544	รายเดือน

ตารางที่ 4.17 รายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติให้กู้ครั้งที่ 1(ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงินกู้	วัตถุประสงค์	วันที่อนุมัติเงินกู้	เงื่อนไขการชำระ
39	นายธนิญ ภูมิสูงเนิน	20,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายปี
40	นางนันทกัญญา แก้วแสวง	20,000	กิจการขนส่ง	17ธ.ค.2544	รายเดือน
41	นางละมัย ยนต์จอหอ	20,000	ลงทุนทำเกษตร	17ธ.ค.2544	รายเดือน
42	นายไสว ทิพย์สูงเนิน	20,000	กิจการขนส่ง	17ธ.ค.2544	รายปี
43	นางวราภรณ์ นอสูงเนิน	10,000	ลงทุนตัดเย็บเสื้อผ้า	17ธ.ค.2544	รายปี
44	นายประจักษ์ ฝดสูงเนิน	10,000	ลงทุนทำนา	17ธ.ค.2544	รายเดือน
45	นายสมพงษ์ จันเกาะ	10,000	ขนส่ง	17ธ.ค.2544	รายเดือน
46	นายไพฑูย์ วชิรโลหพันธ์	10,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายเดือน
47	นางเยาวลักษณ์ สุริยะ	10,000	ลงทุนเลี้ยงปลา	17ธ.ค.2544	รายเดือน
48	น.ส.สมจิต ใจกำปัง	20,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายเดือน
49	นางสุดาพร ภูสะพาน	10,000	ค้าขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป	17ธ.ค.2544	รายเดือน
50	นางฉลอง แสงกล้า	10,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายเดือน
51	นางสมศรี แก้วปรานต์	20,000	ลงทุนทำนา	17ธ.ค.2544	รายปี
52	นายโอภาส รมยาคม	10,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายปี
53	น.ส.จัด แผนพิมาย	5,000	บรรเทาภัย	17ธ.ค.2544	รายเดือน
54	นายนภา ใหม่สูงเนิน	20,000	ลงทุนค้าขายของเก่า	17ธ.ค.2544	รายปี
55	นายชัช จิววิเศษ	20,000	ลงทุนทำการค้า	17ธ.ค.2544	รายเดือน
56	นางส่องศรี ภูไพจิตรกุล	20,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายเดือน
57	น.ส.อนงค์นุช เหาะสูงเนิน	20,000	ลงทุนค้าขาย	17ธ.ค.2544	รายเดือน
58	นายสาขันธ์ ศิริสูงเนิน	20,000	ลงทุนทำนา	17ธ.ค.2544	รายปี
59	นายชลอ จันทรล้อมรัตน์	20,000	ลงทุนทำนา	17ธ.ค.2544	รายปี
60	นายพิศณุ รุ่งสูงเนิน	5,000	ลงทุนเลี้ยงไก่	17ธ.ค.2544	รายปี
61	นายสุภาวิช เหมนิธิ	20,000	ลงทุนเลี้ยงไก่	17ธ.ค.2544	รายเดือน
62	นายอำนาจ สุริยะ	8,000	ลงทุนทำนา	25ธ.ค.2544	รายปี
63	นางสุพรรณิ คำวงศ์	15,000	ลงทุนทำกรอบรูปวิทย์	25ธ.ค.2544	รายปี
64	นายกังวาล เหิบกระโทก	10,000	กิจการตู้ซ่อมรถ	25ธ.ค.2544	รายปี
65	นายชูเกียรติ โกศลนิรัฐพันธ์	10,000	กิจการตู้ซ่อมรถ	25ธ.ค.2544	รายเดือน
66	นายด่วน แก่นสูงเนิน	10,000	ลงทุนเลี้ยงไก่	25ธ.ค.2544	รายเดือน
67	นางประภาวดี นอสูงเนิน	5,000	ลงทุนค้าขาย	25ธ.ค.2544	รายปี
68	นายพินิต นอสูงเนิน	10,000	ลงทุนเลี้ยงวัว	25ธ.ค.2544	รายปี

ตารางที่ 4.17 รายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติให้กู้ครั้งที่ 1(ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงินกู้	วัตถุประสงค์	วันที่อนุมัติเงินกู้	เงื่อนไขการชำระ
69	นายเรืองศรี กลองสูงเนิน	15,000	ลงทุนค้าขาย	25 ธ.ค.2544	รายเดือน
70	นางเพทาย เครือสูงเนิน	5,000	ค้าขายรองเท้าไม้	25 ธ.ค.2544	รายปี
71	นายเป็ง โสสูงเนิน	13,000	ลงทุนทำนา	25 ธ.ค.2544	รายปี
72	น.ส.สุนทร โสสูงเนิน	20,000	ลงทุนปลูกสมุนไพร	25 ธ.ค.2544	รายเดือน

จากตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและรายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ขออนุมัติกู้และได้รับอนุมัติเงินกองทุน รวม 989,000 บาท และจำนวนที่ได้รับอนุมัติ รวม 989,000 บาท

ตารางที่ 4.18 รายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติให้กู้ ครั้งที่ 2

ที่	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงินกู้	วัตถุประสงค์	วันที่อนุมัติเงินกู้	เงื่อนไขการชำระ
1.	นางลำไย โสสูงเนิน	15,000	กิจการขนส่ง	12 มิ.ย.2545	รายเดือน
2.	นางน้อย วงศ์กลาง	10,000	ลงทุนค้าขาย	8 ก.ค.2545	รายเดือน
3.	นายวุฒิศักดิ์ เรืองศรี	20,000	ลงทุนเลี้ยงไก่ชน	23 ก.ค.2545	รายเดือน
4.	นางหัน พิมพ์ลา	15,000	ลงทุนค้าขาย	26 ก.ค.2545	รายเดือน

จากตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนและรายชื่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ขออนุมัติกู้และได้รับอนุมัติเงินกองทุนครั้งที่สอง รวม 60,000 บาท และจำนวนที่ได้รับอนุมัติ รวม 60,000 บาท

3. ยอดเงินที่ให้อู่

ตารางที่ 4.19 ยอดเงินที่ให้อู่

กลุ่มอาชีพ	ยอดเงินที่ให้อู่		จำนวน (คน)		ยอดเงินอนุมัติ		ร้อยละ	
	ครั้งที่	ครั้งที่	ครั้งที่	ครั้งที่	ครั้งที่	ครั้งที่	ครั้งที่	ครั้งที่
	1	2	1	2	1	2	1	2
1. กลุ่มเกษตรกร	296,000	-	21	-	296,000	-	29.93	-
2. กลุ่มเลี้ยงสัตว์	85,000	20,000	7	1	85,000	20,000	8.60	33.33
3. กลุ่มค้าขาย	445,000	25,000	32	2	445,000	25,000	44.99	41.67
4. กลุ่มบริการ	120,000	15,000	8	1	120,000	15,000	12.13	25
5. อุดสาหกรรมในครอบครัว	35,000	-	2	-	35,000	-	3.54	-
6. หารัจจยอาชีพ	8,000	-	2	-	8,000	-	0.81	-
รวม	989,000	60,000	72	4	989,000	60,000	100	100

จากตารางที่ 4.19 แสดงยอดเงินที่สมาชิกยื่นอู่และได้รับอนุมัติเงินอู่โดยแยกเป็นแต่ละกลุ่มอาชีพ และครั้งที่ 1 ยอดเงินที่ให้อู่เป็นเงิน 989,000 บาท ครั้งที่ 2 เป็นเงิน 60,000 บาท

หมายเหตุ ผู้อู่ครั้งที่ 2 ส่งคืนเงินอู่หมดแล้วจึงอู่ใหม่ โดยยอดขออู่ครั้งที่ 2 มากกว่าขออู่ครั้งที่ 1

4. จำนวนผู้ชำระเงินอู่ตามกำหนด

จำนวนผู้ชำระเงินอู่ตามกำหนดของกองทุนหมู่บ้านนั้นมีเงื่อนไขการชำระ 2 แบบ คือ รายเดือนและรายปี สมาชิกที่มีกำหนดส่งรายเดือนก็มาชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยตามกำหนดวันที่ระบุในสัญญาซึ่งสมาชิกก็มาชำระตามสัญญา ในกรณีที่ส่งไม่ตรงตามกำหนดก็ต้องเสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละศูนย์จุดห้าบาทต่อวันเว้นแต่ได้รับการผ่อนผันจากคณะกรรมการสำหรับสมาชิกที่มีกำหนดส่งรายปี จะครบกำหนดตามวันที่ระบุในสัญญาของปีต่อไป ซึ่งการอนุมัติเงินอู่จะอนุมัติในเดือนธันวาคม แต่มีสมาชิกชำระคืนก่อนระยะเวลาที่กำหนดจำนวน 1 ราย

5. ยอดเงินที่มีการชำระคืนตามกำหนด

สำหรับรายปี มีจำนวน 1 รายดังนี้

- เงินต้นชำระคืนจำนวน 15,000 บาท
  - ดอกเบี้ยจำนวน 600 บาท ซึ่งดอกเบี้ยจะคิดตามระยะเวลาที่คืนเงินไม่คิดเต็มปี
- สำหรับรายเดือน ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2545 มีการชำระสรุปได้ดังนี้
- เงินต้นชำระคืน 305,150.53 บาท
  - ดอกเบี้ยเงินอู่ 18,121.47 บาท

- ดอกเบี้ยเงินกู้	18,121.47	บาท
- ยอดเงินกู้ค้างชำระ	743,849.47	บาท

6. กองทุนสะสม (ความเคลื่อนไหว) ณ เดือนกรกฎาคม

1. เงินจัดสรร 1 ล้านบาทคงเหลือ	10,000	บาท
2. เงินฝากสัจจะ	7,611.37	บาท
3. เงินค่าหุ้น	6,150	บาท
4. เงินค่าสมัคร ค่าธรรมเนียม	3,325	บาท
5. เงินรับฝาก	7,900	บาท
6. เงินสะสมที่ให้กู้	40,000	บาท
7. ดอกเบี้ยธนาคาร	2,082.07	บาท

7. การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน พบว่าส่วนหนึ่งนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์และส่วนหนึ่งก็นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งการใช้ผิดวัตถุประสงค์ไม่สามารถแก้ไขได้ จากการสัมภาษณ์สมาชิกที่นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์เนื่องจากได้รับอนุมัติเงินกู้ไม่พอต่อการลงทุนจึงนำเงินไปหมุนเวียนในครอบครัวแทน

8. ทศนคติของชุมชนต่อกองทุน (กรรมการ,กิจกรรมกองทุน,)ต่อบัณฑิตกองทุน

ทศนคติของชุมชนต่อกองทุนหมู่บ้านในเชิงบวก / ลบ

ทศนคติที่มีต่อกองทุน 1 ล้านบาทในเชิงบวก เป็นเงินกู้ที่ดอกเบี้ยต่ำสามารถกู้เงินส่วนนี้มาเป็นทุนในการประกอบอาชีพของตนเอง และมีการบริหารเงินกันเองภายในหมู่บ้าน เงินกองทุนนี้ยังหมุนเวียนในหมู่บ้านตลอดไป ส่วนทางลบของเงินกองทุนคือ ทำให้ชาวบ้านมีหนี้สินเพิ่มขึ้น

ทศนคติที่มีต่อกรรมการหมู่บ้านในเชิงบวก เป็นสิ่งที่คิดเพื่อที่จะได้มีคนเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานกองทุน ในส่วนของการบริหารงานปล่อยให้สมาชิกดูแล รับผิดชอบ เงินกองทุนจะได้ไม่สูญหาย และคณะกรรมการเป็นคนในหมู่บ้านพูดคุยกันง่ายและเป็นกันเองกับสมาชิกกองทุน เพราะเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน ส่วนทางลบ คณะกรรมการไม่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจึงทำให้การทำงานล่าช้าและผิดพลาด

ทศนคติที่มีต่อบัณฑิตกองทุนในเชิงบวกคือ บัณฑิตกองทุนเข้ามาช่วยงานกองทุนหมู่บ้านให้คำปรึกษา แนะนำแต่ไม่ใช้ชี้นำ รวมทั้งบัณฑิตยังเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประโยชน์ทั้งข้อมูลหมู่บ้านและข้อมูลกองทุนเพื่อรายงานให้รัฐบาลทราบถึงผลดีผลเสียในการบริหารกองทุน เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ส่วนทางลบคือสมาชิกบางคนไม่กล้าให้ข้อมูลเพราะคิดว่าบัณฑิตมาจับผิดเรื่องการใช้เงินที่กู้มา และติดตามทวงหนี้

9. การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้

ประเภทการเกิดเครือข่ายที่เกิดขึ้นก็มีการสร้างเครือข่ายภายในหมู่บ้าน เครือข่ายประชาคมตำบล เครือข่ายกลุ่มอาชีพ กิจกรรมที่ทำร่วมกันในการสร้างเครือข่าย คือการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เสนอแนวทางที่เป็นประโยชน์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ถกปัญหา ข้อเท็จจริง เป็นสื่อกลางในการสร้างความสามัคคีภายในกลุ่ม ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย คือความสนใจความสมัครใจและความร่วมมือของสมาชิกทำให้เกิดเครือข่ายองค์กรขึ้นมา

10. ความสามารถในการพึ่งตนเอง

การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองประสบการณ์การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ได้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานกองทุน มีความเข้าใจในการเสียดสงานเพื่อส่วนรวม มีความรับผิดชอบมากขึ้นและเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันซึ่งเป็นผลให้การบริหารงานกองทุนเป็นไปอย่างราบรื่น

สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารเงินกองทุน โดยมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการเข้ามาบริหารเงินกองทุนและร่วมกันจัดตั้งระเบียบข้อบังคับของกองทุน

11. ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่สนคคที่คัดกองทุนหมู่บ้านนุ บ้านนุจัดว่าเป็นหมู่บ้านหนึ่งที่มี ความเข้มแข็งชาวบ้านมีความสามัคคีรักใคร่ปกป้ององและความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ไม่มี ความเห็นแก่ตัวและในหมู่บ้านสามารถปลอดยาเสพติดและมีการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และเพื่อความชัดเจนได้แสดงรายละเอียดใน ตารางที่ 4.20 จาก การเก็บข้อมูล 40 % ของจำนวนครัวเรือน

ตารางที่ 4.20 ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ตัวชี้วัด	ระดับ	จำนวน (ความถี่)	รวม ความถี่	ร้อยละ	รวม ร้อยละ	สรุป
ความสามัคคี	มาก	9	66	13.63	100	ความสามัคคีอยู่ในระดับปานกลาง
	ปานกลาง	50		75.75		
	น้อย	7		10.62		
ความซื่อสัตย์	มาก	6	66	9.09	100	ความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง
	ปานกลาง	51		77.27		
	น้อย	9		13.64		
การยกย่องคนทำความดี	มาก	18	66	27.27	100	การยกย่องคนทำความดีอยู่ในระดับปานกลาง
	ปานกลาง	38		57.57		
	น้อย	10		15.16		
การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	มาก	12	66	18.18	100	การช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ในระดับปานกลาง
	ปานกลาง	51		77.27		
	น้อย	3		4.55		
สมาชิกในชุมชนมีโอกาสดูหาความรู้เพิ่ม	ใช่	36	66	54.55	100	สมาชิกในชุมชนมีโอกาสดูหาความรู้เพิ่มอยู่ในระดับใช่
	ไม่ใช่	30		45.45		
สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองได้	เพิ่มขึ้น	16	66	24.24	100	สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองได้อยู่ในระดับลดลง
	ลดลง	34		51.52		
	เท่าเดิม	16		24.24		
ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดอง	เพิ่มขึ้น	8	66	12.12	100	ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่อยู่ในระดับลดลง
	ลดลง	43		65.15		
	เท่าเดิม	5		22.73		

ตารางที่ 4.20 ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ตัวชี้วัด	ระดับ	จำนวน (ความถี่)	รวม ความถี่	ร้อยละ	รวม ร้อยละ	สรุป
ในชุมชนมีการรวม ตัวตั้งกลุ่มองค์กร ประชาชน	เพิ่มขึ้น	44	66	66.66	100	ในชุมชนมีการ รวมตัวตั้งกลุ่ม องค์กรประชาชน อยู่ในระดับเพิ่ม ขึ้น
	ลดลง	10		15.16		
	เท่าเดิม	12		18.18		
ในชุมชนมีการรับ ฟังความคิดเห็นของ สมาชิกชุมชนเป็น ประจำโดยการ ประชุมหรือเสวนา	มาก	7	66	10.62	100	ในชุมชนมีการ รับฟังความคิด เห็นของสมาชิก ชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุม หรือเสวนาอยู่ใน ระดับปานกลาง
	ปานกลาง	40		60.60		
	น้อย	19		28.78		
ชุมชนมีผู้นำที่มีคุณ ธรรม ยุติธรรม	ใช่	35	66	53.03	100	ชุมชนมีผู้นำที่มี คุณธรรม ยุติ ธรรมอยู่ในระดับ ใช่
	ไม่ใช่	15		22.72		
	ไม่แน่ใจ	16		27.25		
ในชุมชนสามารถ ร่วมกันแก้ปัญหา ของชุมชนโดย สมาชิกในชุมชน	ใช่	39	66	59.09	100	ในชุมชนสามารถ ร่วมกันแก้ปัญหา ของชุมชนโดย สมาชิกในชุมชน อยู่ในระดับใช่
	ไม่ใช่	27		40.91		

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนและเหตุผล

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีปานกลาง เหตุผลเนื่องจาก เริ่มเป็นสังคมเมืองมากขึ้น
คือต่างคนต่างอยู่
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ปานกลาง เหตุผลคือ ชาวบ้านจะสังเกตจากพฤติ

กรรม การกระทำ ยกตัวอย่างเช่น การซื้อสินค้าเงินเชื่อ ถ้ามีความซื่อสัตย์ก็จะมาชำระตรงวันที่นัด

3. ชุมชนยกย่องคนทำความดีปานกลาง เหตุผลคือ ถ้าผู้ใดได้ทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วม หรือทำตนให้เกิดประโยชน์และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ย่อมจะมีผู้เห็นความดีนั้น

4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันปานกลาง เหตุผลจะดูได้จากการช่วย งานบุญ งานบวช ต่าง ๆ มีการช่วยงานกันดี

5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม เนื่องจากมีสื่อต่าง ๆ รวมถึงการให้ความรู้ จากหน่วยงานของรัฐ เช่น การให้ความรู้ในเรื่องโรคติดต่อ โรคระบาดของหน่วยงานสาธารณสุข

6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพและสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ มีจำนวนลดลงเหตุผลเนื่องจากเศรษฐกิจที่ตกต่ำ

7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน มีจำนวนลดลง เหตุผลคือ ไปทำงานต่างถิ่นกันมากขึ้นทำให้มีการอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน ครอบครัวอบอุ่นลดลง

8. ในชุมชนมีการรวมกันตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนมีจำนวนเพิ่มขึ้น เหตุผลเนื่องจากการ รวมกลุ่มเพิ่มเพราะนโยบายของรัฐส่วนหนึ่ง

9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนเป็นประจำโดยการประชุม เสวนาอยู่ในระดับปานกลาง เหตุผลเนื่องจากในหมู่บ้านมีกองทุนหมู่บ้านจึงมีการประชุมการบอ ยื่นและมีการเสนอแนะและรับฟังเหตุผลของสมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส มีจำนวนเพิ่ม ขึ้นเหตุผลคือได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม ไร้เหตุผลเนื่องจากหมู่บ้านไม่มีผู้ใหญ่บ้านจึง ดูจากประธานกองทุน ที่การทำงาน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยแผนงานที่คิดโดยสมาชิก ไร้ เนื่องจาก โดยปกติก็จะมีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน และกองทุนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สมาชิกวาง แผนงานร่วมคิดร่วมทำ

2.2 ผลการประเมินองค์ประกอบการประเมินระดับรายบุคคล (ผู้รู้)

2.2.1 ผลการประเมินบริบท

- อาชีพเดิม (อาชีพหลักและรอง)
- สมาชิกในครอบครัว
- รายได้ของครอบครัว
- หนี้สินของครอบครัว

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า

- จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ
- จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้
- สถานที่ที่ใช้ประกอบการ
- วัสดุอุปกรณ์
- ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
- จำนวนแรงงาน
- วัตถุประสงค์

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการ

- การใช้จ่ายเงินกู้
- การหาความรู้เพิ่มเติม
- การหาตลาด
- การทำบัญชีการใช้จ่ายเงิน

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิต

- ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้
  1. ผลโดยตรง
  2. ผลโดยอ้อม

โดยสัมภาษณ์เป็นรายกรณี 4 กรณีดังต่อไปนี้คือ

1. นายชด จีวีเศษ	ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 20,000 บาท	เพื่อนำไปเพิ่มทุนค้าขาย
2. นางเจียว เรืองศรี	ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 10,000 บาท	เพื่อนำไปลงทุนเลี้ยงไก่ชน
3. นางจาบ รมยาคม	ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 20,000 บาท	เพื่อนำไปทำไร่มันสำปะหลัง
4. นางทองดี สุวรรณ	ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 10,000 บาท	เพื่อนำไปลงทุนค้าขายผักสด

กรณีที่ 1 นายชัช จิววิเศษ

อาชีพหลักและอาชีพรอง คือ ค้าขาย ผลการประกอบอาชีพในปัจจุบันคือการค้าขายสินค้าจำพวกเครื่องปรุงในการทำอาหาร เช่น พริกแกง กระป๋อง กระเทียม หอมหัวแดง เกลือ พริกป่น ปลาจืด ปลาหมึกแห้ง ปลาทุเล็ม กุ้งแห้ง ผงชูรส พริกไทย น้ำตาลทราย ผงหมูแดง รสดี ฯลฯ และรับซื้อ มะกูด ตะไคร้ หัวข่า กระชาย เพื่อมาทำพริกแกง พริกป่นก็ทำเอง จึงต้องมีเครื่องปั่น กิจการค้าเงินการได้เป็นที่น่าพอใจ เพราะในบ้านกุศจิก และบ้านบุญ ไม่มีใครทำพริกแกงขาย จึงขายดีทำให้พอกินพอใช้ สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ พอมีกองทุนหมู่บ้านก็ทำให้มีทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอีก ประกอบกับดอกเบี้ยถูก จึงกู้เพื่อมาเพิ่มทุนในการค้า ปัญหาในการประกอบอาชีพคือ วัตถุดิบที่ใช้ทำพริกแกง เช่น พริกแห้ง กระเทียม หอมหัวแดง บางฤดูก็มีราคาแพง สมาชิกในครอบครัวมีทั้งหมด 4 คน เป็นชาย 2 หญิง 2 ปัจจุบันบุตรสาวได้แยกครอบครัวแล้ว จึงมีสมาชิก 3 คน ดังมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว
1. นายชัช จิววิเศษ	50	สมรส	ป.4	หัวหน้าครอบครัว
2. นางจรัส จิววิเศษ	53	สมรส	ป.4	ภรรยา
3. นายวีรศักดิ์ จิววิเศษ	18	โสด	มัธยมปลาย	บุตร

ครอบครัวมีบ้านเป็นของตนเอง มีรายได้ 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีความเพียงพอที่จะใช้จ่าย โดยที่ไม่มีหนี้สินก่อนการกู้เงินกองทุน ได้รับอนุมัติให้กู้ 20,000 บาท โดยมีจำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากการกู้ 40,000 บาท โดยมีที่มาของเงินทุนคือเงินที่หมุนเวียนในการค้าขายแต่ละวันและได้นำเงินตัวนี้มาหมุนเวียนในการลงทุนร่วมกับเงินกู้ สถานที่ประกอบการคือที่บ้านเพื่อผลิตพริกแกง และพริกป่น แล้วนำมาขายที่ตลาดเทศบาลกุศจิกในตอนเช้าของทุกวัน มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน เพื่อเพิ่มทุนในการทำการค้า วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบกิจการ คือ เครื่องปั่นพริก ถูพลาสติกที่ใช้บรรจุ

ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้จากที่ภรรยาเคยทำขนมจีนน้ำยาขาย และมองเห็นว่า พริกแกงที่ซื้อมาผสมเครื่องปรุงน้อย จึงคิดว่าที่บ้านบุญ ไม่มีใครทำขายเอง จึงเริ่มทำขายโดยใส่เครื่อง เช่น ตะไคร้ ใบมะกูด ผีวมะกูด ข่า หอมหัวแดง กระป๋อง เกลือ กระชาย ให้มากกว่าที่เคยซื้อมา พอนำมาขาย ถูกค้าก็ดีใจเพราะต่างจากที่เคยซื้อ พอขายดี ก็เริ่มนำพริกมาปั่นขาย

เพราะเหตุผลเดียวกันคือไม่มีใครทำขาย จากนั้นมาก็ขายสินค้าที่ขายเป็นเครื่องปรุงในการทำอาหารอีกจำนวนแรงงานใช้ประมาณ 1 คนต่อวันรวมทั้งสมาชิกในครอบครัวอีก 3 คนรวมเป็น 4 คน วัตถุดิบ พริกแห้ง กระเทียม หอมหัวแดง ใบมะกรูด ข่า ตะไคร้ ผิวมะกรูด กระชาย กะปิ เกลือ ฯลฯ

รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ จากจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ เป็นเงิน 20,000 บาท ได้นำมาลงทุนดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้

รายการ	จำนวนเงิน
1. ซื้อพริกแห้ง กิโลกรัมละ 70 บาท	10,500
2. ซื้อตะไคร้ กิโลกรัมละ 10 บาท	100
3. ซื้อใบมะกรูด กิโลกรัมละ 10 บาท	100
4. ข่า กิโลกรัมละ 10 บาท	100
5. กระเทียม กิโลกรัมละ 45 บาท	450
6. หอมหัวแดง กิโลกรัมละ 35 บาท	350
7. ค่าจ้างแรงงาน วันละ 140 บาท	4,200
8. ค่าเช่าแผงที่ตลาด,ค่าไฟ	240
9. ค่าภาษีการค้า	800
10. ค่าของเบ็ดเตล็ด	3,160
รวม	20,000

จากตารางที่ 4.22 เป็นการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับอนุมัติไม่รวมกับทุนเดิมและการหาความรู้เพิ่มเติมของผู้กู้คือ ผู้กู้ทำแต่อาชีพอย่างเดียวไม่ทำอย่างอื่น ไม่มีโอกาสที่จะหาความรู้เพิ่มเติมและไม่มีการหาตลาดเพิ่ม ไม่มีการทำบัญชีรายได้อ้างอิง

1. ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้

1.1 ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ผลโดยตรง) การนำเงินไปประกอบอาชีพคือค้าขาย เป็นการสร้างรายได้ ให้กับครอบครัว และเป็นทุนหมุนเวียนอีกด้วยและเป็นการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้กู้มีประสบการณ์การค้าขาย

1.2 ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ผลโดยอ้อม) ผู้กู้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เช่นมีความสามารถในการตัดสินใจในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ได้ดีกว่าเดิม สามารถขยายกิจการเดิมของตนเองเพิ่มขึ้น ทำให้สภาพการเงินของครอบครัวดีกว่าเดิม

กรณีที่ 2 นางเจียว เรืองศรี

อาชีพหลักและอาชีพรอง คือ เป็นแม่บ้าน และเลี้ยงไก่ชน ผลการประกอบอาชีพ ในปัจจุบันคือการเลี้ยงไก่ชน ไก่ชนเป็นไก่ที่ได้รับความนิยมและราคาขายได้ก็สูง ผู้กู้จึงกู้เงินมาเลี้ยงไก่ชน โดยให้บุตรชายที่แยกครอบครัวไปแล้วมาดูแลให้ รายได้จากการขายไก่ชนซึ่งทำเป็นอาชีพเสริมก็พอสมควร นอกจากผู้กู้แล้วรายได้ของครอบครัวมาจากบุตรสาวคือทำงานโรงงานทอกระสอบสูงเนิน ทำให้มีรายได้ สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ พอมีกองทุนหมู่บ้านก็ทำให้มีทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอีก ประกอบกับดอกเบี้ยถูก จึงกู้เพื่อมาเลี้ยงไก่ชน ปัญหาในการประกอบอาชีพคือ ข้าวเปลือกมีราคาแพง ยาฉีดและยากินสำหรับไก่แพง สมาชิกในครอบครัวมีทั้งหมด 4 คน เป็นหญิง 4 คน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว
1. นางเจียว เรืองศรี	70	สมรส	ป.4	หัวหน้าครอบครัว
2. นางเจือใจ มาทวงศ์	39	สมรส	ป.6	บุตร
3. น.ส.เสาวรีย์ มาทวงศ์	16	โสด	มัธยมปลาย	หลาน
4. ค.ญ.จริษาพร มาทวงศ์	12	โสด	มัธยมต้น	หลาน

ครอบครัวมีบ้านเป็นของตนเอง มีรายได้ 4,500 บาทต่อเดือน ซึ่งมีความเพียงพอที่จะใช้จ่าย โดยที่ไม่มีหนี้สินก่อนการกู้เงินกองทุน ได้รับอนุมัติให้กู้ 10,000 บาท จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจากการกู้ 6,000 บาท โดยมีที่มาของเงินทุนคือเงินที่บุตรชายลงทุนช่วยและได้นำเงินตัวนี้มาหมุนเวียนในการลงทุนร่วมกับเงินกู้ สถานที่ประกอบการคือที่บ้าน วัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนเลี้ยงไก่ชน สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบกิจการ คือ สุ่มไก่ โรงเรือน

ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้ คือผู้กู้เองเคยเลี้ยงไก่บ้านมานาน ต่อมาจึงเห็นว่าไก่ชนมีผู้นิยมมาก อีกทั้งบุตรชายก็เลี้ยงไก่ชนอยู่แล้วจึงคิดว่าน่าสนใจ จึงได้กู้เงินกองทุนมาเลี้ยงไก่ชน และบุตรชายก็ช่วยเหลือด้วยจึงไม่มีความเสี่ยงในการลงทุน จำนวนแรงงานใช้ประมาณ 1 คนต่อวัน รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวอีก 2 คนรวมเป็น 3 คน วัตถุประสงค์คือ ข้าวสาร ข้าวเปลือก ไร่ปลูก ยา ผักสด วัคซีน ยา

รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ จากจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ เป็นเงิน 10,000 บาท ได้นำมาลงทุนดังแสดงตามตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้

รายการ	จำนวนเงิน
1. ซื้อข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวปลาย	7,000
2. ซื้อมุ้ง	500
3. ซื้อส้ม	1,000
4. ยาฉีดไล่ ยาทยอด ยาแก้ไข้	1,500
รวม	10,000

จากตารางที่ 4.24 เป็นการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับอนุมัติไม่รวมกับทุนเดิมและการหาความรู้เพิ่มเติมของผู้กู้คือ ผู้กู้ทำแต่อาชีพอย่างเดียวไม่ทำอย่างอื่น ไม่มีโอกาสที่จะหาความรู้เพิ่มเติม และไม่มีการหาตลาดเพิ่ม ไม่มีการทำบัญชีรายได้อาใช้จ่าย

1. ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้

1.1 ผลการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ผลโดยตรง) การนำเงินไปประกอบอาชีพคือเลี้ยงไก่ชน เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับครอบครัว และเป็นทุนหมุนเวียนอื่นๆ อีกด้วยและเป็นการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้กู้มีประสบการณ์การเลี้ยงไก่

1.2 ผลการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ผลโดยอ้อม) ผู้กู้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เช่นมีความสามารถดำเนินการในเรื่องการเลี้ยงไก่ได้ดีกว่าเดิม ทำให้สภาพการเงินของครอบครัวดีกว่าเดิม

กรณีที่ 3 นางจาบ รมยาคม

อาชีพหลักและอาชีพรอง คือ ทำไร่มันสำปะหลังและทำนา ผลการประกอบอาชีพในปัจจุบันคือทำไร่มันสำปะหลังและทำนา นอกจากนี้แบ่งพื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัวและมีบ่อปลาสำหรับบริโภคในครอบครัว ซึ่งทำไร่มันเป็นหลักและทำนาเป็นอาชีพเสริมก็มีรายได้พอควร พอเลี้ยงครอบครัวได้ เมื่อมีกองทุนหมู่บ้านก็ทำให้มีทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอีก ประกอบกับดอกเบี้ยถูก จึงกู้เพื่อมาทำไร่มัน ทำนาเพิ่มขึ้น ปัญหาในการประกอบอาชีพคือ ปุ๋ยมีราคาแพง พันธุ์ข้าวมีราคาแพง ภัยแล้งทำให้มันสำปะหลังที่เกิดมาแล้วตายและไม่มีน้ำที่จะทำนาบางปีต้องปล่อยให้ไม่ได้ทำ เพราะขาดน้ำ สมาชิกในครอบครัวมีทั้งหมด 7 คน เป็นชาย 4 หญิง 3 คน ดังมีรายละเอียดดังนี้ปัจจุบันบุตรชายบุตรสาวแยกครอบครัวไปแล้วจึงอยู่ 2 คน ดังแสดงตามตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว
1. นายสมาน รมยาคม	73	สมรส	ม.5	หัวหน้าครอบครัว
2. นางจาบ รมยาคม	64	สมรส	ป.4	ภรรยา

ครอบครัวมีบ้านเป็นของตนเอง มีรายได้ 6,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีความเพียงพอที่จะใช้จ่ายโดยที่ไม่มีหนี้สินก่อนการกู้เงินกองทุน ได้รับอนุมัติให้กู้ 20,000 บาท จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากการกู้ 40,000 บาท โดยมีที่มาของเงินทุนคือเป็นเงินที่ลงทุนทำไร่ทำนา จากการขายผลผลิตและได้นำเงินตัวนี้มาหมุนเวียนในการลงทุนร่วมกับเงินกู้สถานที่ประกอบการคือที่บ้าน วัดอุประสงค์การกู้ยืมเงิน เพื่อลงทุนทำไร่มันสำปะหลัง และทำนา ปลูกพืชผักสวนครัว โดยวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบกิจการ คือ จอบ เสียม เครื่องพ่นยาฆ่าแมลง

ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้ คือผู้เองมีอาชีพทำไร่ทำนามาตลอดคือได้ว่ามีประสบการณ์มาเกือบตลอดชีวิต จำนวนแรงงานใช้ประมาณ 10 คนต่อวัน รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวอีก 2 คนรวมเป็น 12 คน วัตถุประสงค์คือเมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์มันสำปะหลัง ปุ๋ย

รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ จากจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ เป็นเงิน 20,000 บาท ได้นำมาลงทุนดังแสดงตามตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้

รายการ	จำนวนเงิน
1. ซื้อพันธุ์มันสำปะหลัง	1,400
2. ซื้อพันธุ์ข้าวหอมมะลิ	2,400
3. ซื้อปุ๋ยมันสำปะหลัง สูตร 15-15-15	4,900
4. ซื้อปุ๋ยนาข้าว สูตร 16-20-0	1,560
5. ซื้อยามาแมลง	2,000
6. ค่าจ้างแรงงาน	3,750
7. ค่าไถนา ไถไร่	3,640
รวม	19,650

จากตารางที่ 4.26 เป็นการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับอนุมัติไม่รวมกับทุนเดิมและการหาความรู้เพิ่มเติมของผู้กู้คือ ผู้กู้ทำแต่อาชีพอย่างเดียวไม่ทำอย่างอื่น ไม่มีโอกาสที่จะหาความรู้เพิ่มเติม และไม่มีการหาตลาดเพิ่ม ไม่มีการทำบัญชีรายได้ค่าใช้จ่าย

1 ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้

1.1 ผลการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ผลโดยตรง) การนำเงินไปประกอบอาชีพคือทำไร่นา เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับครอบครัว และเป็นทุนหมุนเวียนอื่นๆ อีกด้วยและเป็นการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้กู้มีประสบการณ์การทำไร่นา

1.2 ผลการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ผลโดยอ้อม) ผู้กู้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เช่นมีความสามารถดำเนินการในเรื่องทำไร่นาได้ดีกว่าเดิม ทำให้สภาพการเงินของครอบครัวดีกว่าเดิม

กรณีที่ 4 นางทองดี สุวรรณ

อาชีพหลักและอาชีพรอง คือ เป็นแม่บ้าน และค้าขายผักสดที่ตลาด ผลการประกอบอาชีพในปัจจุบันคือการค้าขายผักสด รายได้จากการขายผักสดซึ่งทำเป็นอาชีพเสริมก็พอควร นอกจากผู้ดูแลรายได้ของครอบครัวมาจากสามี คือทำงานที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ทำให้มีรายได้ สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ พอมีกองทุนหมู่บ้านก็ทำให้มีทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอีก ประกอบกับดอกเบี้ยถูก จึงกู้เพื่อมาค้าขายผักสด ปัญหาในการประกอบอาชีพคือ ผักนอกฤดูกาลมีต้นทุนสูง สมาชิกในครอบครัวมีทั้งหมด 4 คนเป็นชาย 2 คน หญิง 2 คนดังมีรายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว
1. นายวรรณศักดิ์ สุวรรณ	42	สมรส	ปวช.	หัวหน้าครอบครัว
2. นางทองดี สุวรรณ	36	สมรส	ป.6	ภรรยา
3. นายณัฐพล สุวรรณ	17	โสด	อาชีวศึกษา	บุตร
4. ค.ญ.วิภากรณ์ สุวรรณ	11	โสด	ประถมศึกษา	บุตร

ครอบครัวมีบ้านเป็นของตนเอง มีรายได้ 7,500 บาทต่อเดือน ซึ่งมีความเพียงพอที่จะใช้จ่าย โดยที่ไม่มีหนี้สินก่อนการกู้เงินกองทุน ได้รับอนุมัติให้กู้ 10,000 บาท จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากการกู้ 10,000 บาท โดยมีที่มาของเงินทุนคือเงินที่หัวหน้าครอบครัวช่วยและได้นำเงินตัวนี้มาหมุนเวียนในการลงทุนร่วมกับเงินกู้ สถานที่ประกอบการคือที่ตลาด วัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนค้าขายผักสด วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการประกอบกิจการ คือ แข่งใส่ผัก

ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้ คือผู้เองเคยเห็นน้องชายขายผักสดที่ตลาดสูงเนินเห็นว่ามีรายได้ดีจึงได้กู้เงินกองทุนมาขายผักสดและน้องชายก็ช่วยเหลือและแนะนำรวมทั้งซื้อผักมาให้ด้วยจึงไม่มีความเสี่ยงในการลงทุน จำนวนแรงงานใช้ประมาณ 1 คนต่อวัน คือผู้เอง วัตถุดิบคือผักสด เช่น กะหล่ำขาวปลี กระบี่ ต้นหอม ถั่วฝักยาว พริกแดง แตงกวา

รายละเอียดการใช้จ่ายเงินกู้ จากจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ เป็นเงิน 10,000 บาท ได้นำมาลงทุนดังแสดงตามตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 รายละเอียดการใช้จ่ายเงิน

รายการ	จำนวนเงิน
1. ซื้อกะหล่ำขาวปลี	4,000
2. ซื้อคะน้า	1,200
3. ซื้อต้นหอม	800
4. ซื้อถั่วฝักยาว	1,600
5. ซื้อแตงกวา	1,200
6. ซื้อพริกแดง	1,200
รวม	10,000

จากตารางที่ 4.28 เป็นการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับอนุมัติไม่รวมกับทุนเดิมและการหาความรู้เพิ่มเติมของผู้ก็คือ ผู้ที่ทำแต่อาชีพอย่างเดียวไม่ทำอย่างอื่น ไม่มีโอกาสที่จะหาความรู้เพิ่มเติมและไม่มีการหาตลาดเพิ่ม ไม่มีการทำบัญชีรายได้อื่นๆ

1. ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้

1.1 ผลการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ผลโดยตรง) การนำเงินไปประกอบอาชีพคือค้าขายผักสด เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับครอบครัว และเป็นทุนหมุนเวียนอื่นๆ อีกด้วยและเป็นการใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 ผลการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (ผลโดยอ้อม) ผู้กู้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เช่นมีความสามารถดำเนินการในเรื่องการขายผักสดได้ดีเพราะเมื่อก่อนไม่เคยขาย ทำให้ได้รู้วิธีการขาย การบริการลูกค้า ส่งผลให้สภาพการเงินของครอบครัวดีขึ้น เพราะมีรายได้เสริมจากการขายผักสด

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้รู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้รู้แต่ละอาชีพในบ้านบุ พบว่า

3.1 กลุ่มผู้รู้เงินด้านการเกษตร ได้แก่ เลี้ยงวัว เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ทำนา ทำไร่ และทำสวน จำนวน 26 ราย ผู้รู้มีประสบการณ์ในวิชาชีพอยู่แล้ว และประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษ จึงมีความชำนาญในการประกอบกิจกรรม แต่ปัญหาที่ประสบมากที่สุดคือ เมื่อเข้าสู่ฤดูแล้งน้ำที่เป็นปัจจัยสำคัญขาดแคลนทำให้ผลผลิตไม่ได้ดีก่อให้เกิดการขาดทุน

3.2 กลุ่มผู้รู้เงินด้านการค้าขาย จำนวน 32 ราย จากการประมวล พบว่า ผู้รู้ประกอบกิจการขายของชำ ขายผักสด ขายข้าวแกง ขายก๋วยเตี๋ยว ขายขนมสด ซึ่งเป็นอาชีพเดิมมีการกำหนดราคาขายที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น อัตราค่าของผู้ประกอบการทำเล สถานที่ และการวางแผนการตลาด บ้านบุเป็นบ้านที่มีผู้สัญจรผ่านไปมา จึงมีลูกค้าในชุมชนและลูกค้าข้างจร

3.3 กลุ่มผู้รู้เงินด้านบริการ จำนวน 9 ราย จากการประมวล พบว่า ส่วนมากเคยประกอบอาชีพนี้มาก่อน บริการขนส่งทั้งรถตู้ให้เช่า รถโดยสารประจำทาง ตัดเย็บเสื้อผ้า บริการอู่ซ่อมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ มีลูกค้าประจำ และลูกค้าข้างจร ลูกค้าส่วนมากเป็นคนในพื้นที่ปัญหาของผู้รู้ก็มีบ้างเช่น ในช่วงฤดูฝน จำนวนลูกค้าลดลง

3.4 กลุ่มผู้รู้เงินด้านอื่น ๆ จำนวน 4 ราย จากการประมวล พบว่า ผู้รู้แต่ละรายประกอบอาชีพตามความถนัดของตนเช่น การทำกรอบรูปวิทยาศาสตร์ ทำข้าวคั่ว แต่ไม่มีการวางแผนในรูปแบบที่ชัดเจน ยังไม่พบปัญหาในการดำเนินงาน

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

4.1.1 การเกิดกองทุนพบว่า กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท สามารถสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน เช่นการเรียนรู้เรื่องประชาธิปไตยที่ทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน การเรียนรู้ในเรื่องการช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน สมาชิกและชาวบ้านมีความเข้าใจหลักการของกองทุนหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น หลังจากที่ได้เห็นการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มแรก กองทุนทำให้หมู่บ้านมีการหมุนเวียนทางการเงิน สมาชิกมีการสร้างงาน สร้างรายได้ ส่งผลต่อการเพิ่มกำลังซื้อให้กับระบบเศรษฐกิจชุมชนมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น

4.1.2 ระบบบริหารกองทุนพบว่า กองทุนหมู่บ้านมีคณะกรรมการ 10 คน เป็นชาย 6 หญิง 4 คน คณะกรรมการช่วยกันร่างระเบียบกองทุนและเมื่อผ่านการเห็นชอบจากสมาชิกแล้วก็นำมาปฏิบัติตามระบียบนั้น ซึ่งการบริหารงานกองทุนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยพอสมควร

เนื่องจากบ้านบุญนั้นไม่เคยมีการจัดตั้งกลุ่ม กองทุนมาก่อน แต่ก็สามารถทำได้ ปัญหาอุปสรรคคือการที่สมาชิกไม่พอใจที่กรรมการอนุมัติเงินกู้ให้ตามต้องการแต่ก็สามารถแก้ปัญหาได้คือต้องอธิบายให้สมาชิกเข้าใจและต้องแน่ใจว่าถ้าสามารถชำระหนี้คือการขอกู้ครั้งต่อไปก็อาจจะได้เงินมากขึ้น คณะกรรมการมีการประชุมกันทุกเดือนเพื่อปรึกษาหารือ หรือมีปัญหาเร่งด่วนก็จะได้แก้ไข หน้าที่ของกรรมการแต่ละคนมีการแบ่งหน้าที่ที่ชัดเจน การพิจารณาเงินกู้ก็ร่วมพิจารณากันทุกคน การตรวจสอบบัญชีก็คณะกรรมการทุกคนร่วมกันตรวจสอบ การจัดทำบัญชีนั้นเมื่อแรกยังไม่มีปัญหาอะไรมากนัก แต่ต่อมาเหรียญกษาปณ์ที่ทำงานใหม่ทำให้ไม่มีเวลา กรรมการคนอื่นๆก็ไม่สามารถทำต่อได้ สรุปคือขาดคนทำบัญชี ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้

4.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง พบว่า สมาชิกกองทุนมีความเข้าใจการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกันมากขึ้นเพราะค่าเงินบาทลดลง ของมีราคาแพง สิ่งไหนที่ประหยัดได้ก็ประหยัดขึ้น มีการนำเงินที่กู้ได้จากกองทุนไปหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ ทั้งที่ทำอยู่แล้วเพิ่มทุนขยายกิจการและที่ยังไม่มีทุนทำก็สามารถทำได้เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง

4.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า มีการกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกันระดับกองทุน โดยรวม มีภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้กู้แต่ละคน โดยที่ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งพาตนเองทางเทคนิควิธีการทำธุรกิจ โดยคำนึงถึงตลาด

4.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า กองทุนหมู่บ้าน เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านตามนโยบายของรัฐ สมาชิกเข้าใจระเบียบและวัตถุประสงค์ของกองทุนเงิน ถิ่นมากขึ้น มีเงินทุนในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ไม่ต้องอพยพไปหางานทำต่างถิ่น มีการสร้าง การรวมกลุ่มเพื่อการบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง มีผลประโยชน์ร่วมกัน ด้อยที่ด้อยอาศัยกันมากขึ้นจากที่เคยอยู่แบบสังคมเมืองที่ต่างคนต่างอยู่ สิ่งเหล่านี้เองที่ก่อให้เกิด ความเข้มแข็งภายในชุมชน

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ ตามข้อ 4.1.1-4.1.5 พบว่า

4.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้

- การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน ประชาชนให้ความร่วมมือร่วมใจในการจัดตั้งกองทุนให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพภายในหมู่บ้าน
- บ้านบุญไม่เคยมีประสบการณ์ในการจัดตั้งกลุ่มหรือกองทุน เมื่อมีกองทุนหมู่บ้านเกิดขึ้นทำให้ชาวบ้านมีการรวมกลุ่ม ทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพิ่มมากขึ้น
- มีแหล่งเงินทุนในหมู่บ้าน

- มีการกำหนดการจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านอย่างชัดเจน
- มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้
- ผู้มีส่วนใหญ่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์
- คนในหมู่บ้านมีความสามัคคี ซื่อสัตย์ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
- คนในหมู่บ้านยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน

4.2.2 ปัจจัยด้านลบ

- ความขัดแย้งทางด้านความคิด เช่น ความไม่พอใจของผู้ที่บางคนที่ไม่เต็มอัตรา ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของ
  - คณะกรรมการคณะกรรมการยังขาดประสิทธิภาพในการทำงานที่เป็นระบบ
  - ยังไม่เข้าใจระบบการจัดทำบัญชีที่เหมาะสมสำหรับบัญชีของกองทุน
  - ไม่มีผู้ช่วยหาตลาดในการผลิตให้กับผู้กู้
  - ขาดการรายงานผลการดำเนินงานที่เป็นจริงอย่างต่อเนื่อง

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า สมาชิกจากกลุ่มอาชีพต่างๆ มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แบบสัมพันธ์กันภายในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทั้งทางด้าน การทำธุรกิจ การเล่าถึงประสบการณ์ที่ตนนำเงินกู้ไปใช้อย่างไร มีปัญหาอย่างไร มีวิธีแก้ไขอย่างไร โดยการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล เพื่อที่จะนำประสบการณ์ ความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

4.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่า

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี
  2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ปานกลาง
  3. ชุมชนยกย่องคนทำความดีปานกลาง
  4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
  5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
  6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพและสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
  7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน
  8. ในชุมชนมีการร่วมกันตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน
  9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนเป็นประจำโดยการประชุม
- เสวนา
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยแผนงานที่คิดโดยสมาชิก

4.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีปานกลาง เหตุผลเนื่องจาก เริ่มเป็นสังคมเมืองมากขึ้น คือต่างคนต่างอยู่
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ปานกลาง เหตุผลคือ ชาวบ้านจะสังเกตจากพฤติกรรม การกระทำ ยกตัวอย่างเช่น การซื้อสินค้าเงินเชื่อ ถ้ามีความซื่อสัตย์ก็จะมาชำระตรงวันที่นัด
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดีปานกลาง เหตุผลคือ ถ้าผู้ใดได้ทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วม หรือทำตนให้เกิดประโยชน์และไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน ย่อมจะมีผู้เห็นความดีนั้น
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันปานกลาง เหตุผลจะดูได้จากการช่วยงานบุญ งานบวช ต่าง ๆ มีการช่วยงานกันดี
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม เนื่องจากมีสื่อต่าง ๆ รวมถึงการให้ความรู้จากหน่วยงานของรัฐ เช่น การให้ความรู้ในเรื่องโรคติดต่อ โรคระบาดของหน่วยงานสาธารณสุข
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพและสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ มีจำนวนลดลงเหตุผลเนื่องจากเศรษฐกิจที่ตกต่ำ
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน มีจำนวนเท่าเดิม เหตุผลคือมีการอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน ครอบครัวอบอุ่น
8. ในชุมชนมีการรวมกันตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนมีจำนวนเพิ่มขึ้น เหตุผลเนื่องจากการรวมกลุ่มเพิ่มเพราะนโยบายของรัฐส่วนหนึ่ง
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนเป็นประจำโดยการประชุมเสวนาอยู่ในระดับปานกลาง เหตุผลเนื่องจากในหมู่บ้านมีกองทุนหมู่บ้านจึงมีการประชุมการบอกรับฟังและมีการเสนอแนะและรับฟังเหตุผลของสมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส มีจำนวนเพิ่มขึ้น เหตุผลคือได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม ไขเหตุผลเนื่องจากหมู่บ้านไม่มีผู้ใหญ่บ้านจึงดูจากประธานกองทุน ที่การทำงาน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยแผนงานที่คิดโดยสมาชิก ไขเหตุผลเนื่องจากโดยปกติก็จะมีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน และกองทุนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สมาชิกวางแผนงานร่วมคิดร่วมทำ

บทที่ 5
สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปและอภิปรายผล

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ได้รับจัดสรรเงินเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้าน ปัจจุบัน 10 คน มีสมาชิกกองทุนทั้งหมด 95 คน เป็นสมาชิกผู้กู้ 72 ราย สมาชิกที่ไม่กู้ 73 ราย โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 8 บาทต่อปีจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มียอดการอนุมัติ และการส่งใช้คืนเงินสรุปได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ยอดเงินที่มีการชำระคืนตามกำหนดจากการอนุมัติครั้งที่ 1

ประเภท	จำนวน ราย	จำนวน เงินกู้ที่ อนุมัติ	จำนวนเงินกู้ ชำระคืน	ดอกเบี้ยเงิน กู้รับ	ยอดค้างชำระ
1. เกษตร	21	296,000	75,833.33	2,984.37	220,166.67
2. เลี้ยงสัตว์	7	85,000	29,999.99	1,816.01	55,000.01
3. ค้าขาย	32	445,000	129,583.36	8,726.33	315,416.64
4. บริการ	8	120,000	29,166.68	1,927.32	90,833.32
5. อุตสาหกรรมใน ครัวเรือน	2	35,000	11,666.69	691.31	23,333.31
6. ห้างจ้ายอาชีพ	2	8,000	2,000	175	6,000
รวม	72	989,000	278,250.05	16,365.34	710,749.95

จากตารางที่ 5.1 มียอดเงินอนุมัติครั้งที่ 1 เป็นเงิน 989,000 บาท ยอดเงินกู้ชำระคืนเป็นเงิน 278,250.05 บาท ดอกเบี้ยรับเป็นเงิน 16,365.34 บาท ยอดค้างชำระเป็นเงิน 710,749.95 บาท

ตารางที่ 5.2 ยอดเงินที่มีการชำระคืนตามกำหนดจากการอนุมัติครั้งที่ 2

ประเภท	จำนวน ราย	จำนวนเงินกู้ ที่อนุมัติ	จำนวนเงินกู้ ชำระคืน	ดอกเบี้ยเงิน กู้รับ	ยอดค้างชำระ
1. เลี้ยงสัตว์	1	20,000	-	-	20,000
2. ค้าขาย	2	25,000	-	-	25,000
3. บริการ	1	15,000	-	-	15,000
รวม	4	60,000	-	-	60,000

จากตารางที่ 5.2 ยอดการอนุมัติเงินจำนวน 60,000 บาท ยังไม่มีการชำระคืน และจำนวนสมาชิกผู้กู้ ณ เดือนกรกฎาคม 2545 มีจำนวน 71 ราย เนื่องจากมีสมาชิก 1 รายที่ส่งใช้คืนเงินแล้วไม่ขอกู้ใหม่และการอนุมัติเงินกู้ครั้งที่ 2 เป็นสมาชิกผู้กู้ที่ส่งใช้คืนเงินแล้วขอกู้ใหม่ และสรุปผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านบุดังต่อไปนี้

1.1 ผลการดำเนินงานโดยรวม

1.1.1 คณะกรรมการกองทุนที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกองทุน มีความรู้ความสามารถมีเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควร

1.1.2 คณะกรรมการบริหารจัดการตามระเบียบกองทุนอย่างชัดเจน ยกเว้นในเรื่องการทำบัญชีที่ทำตามความรู้ ความเข้าใจของกองทุนเอง

1.1.3 กลุ่มผู้กู้เงินกองทุนนำเงินกู้อุปโภคบริโภคตามที่เสนอโครงการขอกู้ และสามารถชำระเงินกู้คืนได้ตามกำหนดทุกเดือน

1.2 อภิปรายผล

1.2.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเป็นไปในลักษณะเชิงบวก กล่าวคือ คณะกรรมการกองทุนและสมาชิก ตลอดจนกลุ่มผู้กู้เงิน มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านมากขึ้น และเมื่อทุกฝ่ายปฏิบัติตามระเบียบกองทุน ก็ย่อมทำให้หมู่บ้านมีศักยภาพในการบริหารมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมนั้น กองทุนหมู่บ้านยังมีปัญหาในเรื่องการบริหารอยู่บ้าง เนื่องจากคณะกรรมการยังไม่เคยมีประสบการณ์การบริหารกองทุนในลักษณะที่มีรูปแบบและเป็นระบบมาก่อน แต่เมื่อเริ่มดำเนินการมาได้ระยะหนึ่ง และจากการประชาคมร่วมกับกองทุนอื่น ๆ ทำให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัวมากขึ้นและสมาชิกกองทุนรวมทั้งชาวบ้านมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองมากขึ้น คนในหมู่บ้านมีการประชุมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการประกอบอาชีพต่างๆ ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร เป็นการพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่งแต่ยังไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งหมด ยังต้องอาศัยความร่วมมือและ

แนะแนวทางจากหน่วยงานต่างๆ เช่น เทศบาล พัฒนาชุมชน รวมไปถึงหมู่บ้านอื่นๆ ที่มีความพร้อมในด้านความเข้มแข็งของชุมชน

1.2.2 ผลกระทบของโครงการที่มีต่อชุมชนจากการที่หมู่บ้านนุได้รับการจัดสรรเงินกองทุนแล้วนั้น ทำให้ประชากรทุกครัวเรือนมีการตื่นตัว มีความหวัง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะประกอบกิจกรรมส่งเสริมรายได้ของตน คณะกรรมการกองทุนเองก็มีความพยายามที่จะศึกษาวิธีการบริหารกองทุน และแลกเปลี่ยนความรู้กับกองทุนอื่น ๆ แต่สิ่งที่เป็นผลตามมาก็คือการมีเงินหมุนเวียนทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นก็จริง แต่ปัญหาที่ตามมาก็น่าไม่พ้นความขัดแย้งทางด้านความคิด เช่น ความไม่พอใจของผู้กู้บางคนที่ถูกได้ไม่เต็มอัตรา ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของคณะกรรมการ

1.2.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

ปัจจัยด้านบวก

- ประสิทธิภาพของคนในชุมชนที่ล้มเหลวสามารถใช้เป็นบทเรียนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการประกอบอาชีพ
- การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการมีกองทุนหมู่บ้าน เป็นการรวมกลุ่มชาวบ้านซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคี การพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ที่สำคัญที่สุดคือมีทุนหมุนเวียนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

ปัจจัยด้านลบ

- คนในหมู่บ้านยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและหนี้อกกระทบทำให้การกู้เงินไปบางส่วนต้องนำไปชำระหนี้ ส่งผลให้ขาดเงินหมุนเวียนและไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตในระยะเวลาอันสั้น
- ความขัดแย้งที่เกิดจากการบริหารงานกองทุน สมาชิกบางส่วนไม่พอใจการอนุมัติเงินส่งผลให้ชุมชนมีความสามัคคีไม่มากเท่าที่ควร
- สมาชิกบางส่วนยังไม่เข้าใจระเบียบกองทุนและเข้าใจว่าเงินหลวงไม่ต้องใช้คืน เมื่อมีผู้ไม่ใช้คืนส่งผลให้เกิดภาวะลูกโซ่ กล่าวคือมีการไม่ส่งใช้คืนตามกัน

2. ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับกองทุนหมู่บ้านนุ ดังนี้

2.1 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านนุ ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุน ควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้ชัดเจนและมีบทลงโทษสำหรับคณะกรรมการที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกองทุน

2.2 คณะกรรมการกองทุนควรจัดให้มีการประชุมหรือกิจกรรมของสมาชิก เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชน ซึ่งอาจจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ หรือธุรกิจชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

2.3 ประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาศึกษาค้นคว้าต่อไป ได้แก่ ผลกระทบของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่จะก่อให้เกิดความสามัคคีหรือความขัดแย้งขึ้นในหมู่บ้าน กองทุนสามารถสร้างการพึ่งพาตนเองของคนในหมู่บ้าน และเงิน 1 ล้านบาทสามารถช่วยเหลือคนยากจนที่ไม่มีทุนได้จริงหรือไม่ และไม่เป็นการดำเนินาพริกละลายแม่น้ำของรัฐบาล

รายการอ้างอิง

- กฤษณพงษ์ จุฑะกนก. **ความเป็นเอกภาพและความเข้มแข็งของชุมชนชนบทไทย : กรณีศึกษา.**
กรุงเทพฯ : มปท, 2541.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และ
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.
2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.
2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์
จำกัด.
- จิตติมา กุปตานนท์. **กองทุนหมุนเวียน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2537.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2542. **การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. **คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและ
การประเมินโครงการ.** นครราชสีมา
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). 2544. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ.** พิมพ์ครั้งที่
6 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมพันธ์ เดชะอริก. (มีนาคม-มิถุนายน 2544). **กองทุนชุมชนให้อะไรกับสังคมไทย. ชีวิตชุมชน
หนังสือพิมพ์เพื่อการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ :** 2.
- สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545. **ชุดวิชาการวิจัยชุมชน.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัดทัศนทองการพิมพ์.

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐาน
อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545. ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. กรุงเทพฯ : ห้าง
หุ้นส่วนจำกัดทัศน์ทองการพิมพ์.

